

KALBOS ATGARSIAI

NIXONO PAREIŠKIMAI RANDA PRITARIMO

New Yorko Times'o James Reston, analizuodamas prezidento Nixono pirmadienio kalbą, samprotavo:

"Žodžiai gali būti naudojami išaiškinimui ar sumaišymui (confuse), ir prezidento kalba yra vienas iš paskutiniųjų metu klasiškų pavyzdžių kaip aiškinant sukelti

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

dar daugiau neaiškumų (mystifying clarifications). Ji (kalba) buvo geras teatras ir turbūt gera naminė politika, tačiau ar ji buvo ir gera diplomatija?"

Kas gi Restonui buvo neaišku? O gi prezidento teigimas, kad jis turi planą kaip atitraukti savo kariuomenę iš pietinio Vietnamo ir kartu neleisti komunistams tą kraštą užkariauti. Nebuvę visai aišku, ar prezidentas manęs atitraukti tik kariaujančius "combat ground forces", kaip jis minėjo vienoje kalbos vietoje, ar "all our forces" (visas pajėgas) kaip jis užsiminė kitoje. Skirtumas tarp tų dviejų sąvokų yra 250.000 vyrų!

Mažiau priekabingi už Restoną amerikiečiai Nixono kalboje išžiūrėjo tik jo norą atitraukti iš Vietnamo kariuomenę tada, kada pietiniai vietnamiečiai galės patys apsiginti nuo komunistų užmačių. Ir atrodo, kad tam pritaria amerikiečių dauguma. 77% pagal Gallupo apskaičiavimą. Atstovų rūmai tam pritarė savo rezoliucija. Kažką panašaus, atrodo padarys ir senatas, nors ir paskatins prezidentą pasidlyti paliaubas.

Žodžiu, jei prezidentas siekė įrodyti, kad tautos dauguma su juo, tai jam pasisekė padaryti visu 100%. Kaip tik čia ir glūdi šansas pasiekti oficialias ar neoficialias paliaubas. Komunistai, aišku, į prezidento kalbą reagavo padidindami savo užpuolimų skaičių. Bet jei jie tikisi tuo palausti prezidento ir amerikiečių valią, jie gali skaudžiai apsirikti.

Iš viso, skaitant amerikiečių spaudą prieš Nixono kalbą atrodė, kad

dauguma jos aiškintojų norėjo kapituliacijos bei sąlygų, nes jiems atrodė, kad to nori ir visa tauta. Pavyzdžiui TIME magazinas, aiškindamasis ką reikėtų pasitraukimas, citavo visą eilę buvusių aukštųjų pareigūnų, pasisakiusių už pasitraukimą. Jų tarpe buvo minimas ir buv. Valstybės Pasekretorius George W. Ball. Tas atsiliepė skaitytojų laišku pereinęs savaitės Nr., atseit, dar prieš prezidento kalbą. Jis rašo:

"Nuo 1964 metų vidurio aš raginau sumažinti mūsų nuostolius, pasitraukiant iš Vietnamo konflikto pagal rūpestingai paruoštas sąlygas, kurios garantuotų mažiausią nuostolį mūsų interesams ir autoritetui visame pasaulyje. Jei to nori Nixono administracija, ji turi mano simpatijas".

Tačiau Ball būkštavo: "Nors rūpestingai apgalvotas pasitraukimas turi būti išbandytas, aš abejoju ar Amerikos viešoji nuomonė bus pakankamai kantri. Jau pirmųjų atitraukimų pagarsinimo atgarsiai rodo, kad amerikiečiai nori laikyti karą jau besibaigiančiu.

"Man atrodo, kad tokios mūsų nuotaikos vers atitraukimą pagreitinti, kas reikš nepaprastą spaudimą į netvirtą Saigono vyriausybę... Įsivyravus ten nuotaikom 'gelbėjimės kas galime' ten gali susidaryt vyriausybė kuri priims Hanojaus sąlygas".

"Mano pažiūra ypatokia, kad nors aš ir nesu greito pasitraukimo šalininkas, aš bijau, kad toks pasitraukimas yra lauktinas ir spėtinasis -- ir aš turiu prieiti išvados, kad karas greičiau pasibaigs mums blogai anksčiau negu dauguma amerikiečių tiki-

Kauno vaizdas iš Aleksoto kalno, Kairėje tilto Vytauto bažnytelė, kurioje buvo klebonas kan. Tumas-Vaižgantas. Kaunas dabar užsieniečiams uždarytas, - rašo italų korespondentas.

KATALIKŲ BAŽNYCIOS PADĖTIS LIETUVOJE

CORRIERE DELLA SERA, didžiausias ir svarbiausias Italijos (Milano) dienraštis, spalio 27 dieną paskelbė savo specialaus bendradarbio straipsnį apie dabartinius bažnyčios ir valstybės santykius Lietuvoje, kuri apibūdinama, kaip vienintelė katalikybės sala visoje Sovietų Sąjungoje.

Ar įmanomas dialogas tarp katalikų ir komunistų? Kokios jo ribos ir perspektyvos? -- Tokiais klausimais pradeda Pietro Sormanis savo apžvalgą, datuotą "Vilnius-Kaunas, spalio 12", ir tuojau pastebi, kad tai yra klausimai, kurie Italijoje iškyla dar tik abstrakčiu pavidalu, bet

kurie Lietuvoje gyvi ir aktualūs.

Papasakojęs savo patyrimus, baigia irgi klausimais:

-- Ar dar galima tokiose sąlygose kalbėti apie dialogą? Ar nebūtų tiksliau apibūdinus padėtį Lietuvoje, kaip nesaugų ir sunkų sambūvį tarp katalikų daugumos ir ateistiškos mažumos, turinčios savo rankose valdžią?

Bet posakis "Tylioji Bažnyčia" esąs neteisingas, kadangi Lietuvoje sakoma, "Katalikų Bažnyčia kalba ir gyventojų yra girdima. Tačiau taip yra ne komunistinės valdžios tolerantiškumo dėka, o nepaisant jos netolerantiškumo".

To stebėtojo žvilgsnis, tačiau, atrodo nebus turėjęs progos pasiekti nei plačiai, nei giliai. Aplankęs trejetą bažnyčių Vilniuje ir kalbėjęs vargu ar daugiau kaip su trejetu asmenų, pasakoja daugiau teorinį abstraktų, negu gyvą ir aktualų paveikslą. Okalbėjosi jis tik su valdinio komiteto kulto reikalams pirmininku Mur-nikovu (nebe Rugienium), su Vilniaus vyskupijos valdytoju prel. Krivaičiu ir dar su vienu kunigu. Kiekvieno atveju, pasakoja apie Lietuvą tik tai, ką iš tų trijų asmenų girdėjęs. Mur-nikovas tvirtinęs, kad provincijoje didžiulė bažnyčių esančių tuščios, o jei Vilniuje korespondentas matęs ir pilnų, tai daugumas lankytojų ateina ne tiek iš religingumo, kiek iš smalsumo... Korespondentas, tačiau turįs išpūdį, kad žmonės, kuriuos jis matęs šv. Petro ir Povilo, šv. Onos, šv. Teresės bažnyčiose ir prie Aušros Vartų, elgėsi kaip pilnai religingi. Tad jis vaizduojasi provinciją dar religingesnę, kadangi ten jau mažiau esą rusų įtakos. Tačiau ne tik provincijos, -- net Kauno jam neteko pamatyti. Apie Kauną tik tiek pastebėjo, kad "Kaunas buvusi sostinė, vyskupo Matulaičio rezidencija, užsieniečiams uždarytas"...

Vilniaus bažnyčiose matytieji vaizdai kores-

pondentą nuteikė gana optimistiškai, padrąsindami: pamanykite, juk tai dedasi praėjus ketveriui šimtmečiui nuo komunistinio režimo įsigalėjimo! Daro išvadą, kad režimo tolerancija (Nukelta į 2 psl.)

IŠ VISO PASAULIO

• JAPONIJOS lėktuvai dabar galės skristi į Paryžių ir Londoną per Sibirą ir Maskvą. Šis susitarimas tarp Japonijos ir Sovietijos atsieta po ilgų derybų. Japonija yra pirmasis nekomunistinis kraštas, kurio lėktuvai gauna teisę skristi virš Sibiro, kas japonų lėktuvams sutrumpins kelią į Europą iki 4000 km. Kitos lėktuvų kompanijos irgi tikisi su laiku gauti panašų leidimą.

• PRANCŪZIJOS vidaus reikalų ministras uždraudė lapkričio 15 Paryžiaus gatvėse ir aikštėse organizuoti prieš Vietnamo karą manifestacijas. Jis aiškina rengėjams, kad Paryžiuje šiuo metu vyksta derybos, tad negali būti jokių manifestacijų. Organizatoriai gali šaukti susirinkimus tik uždarose salėse.

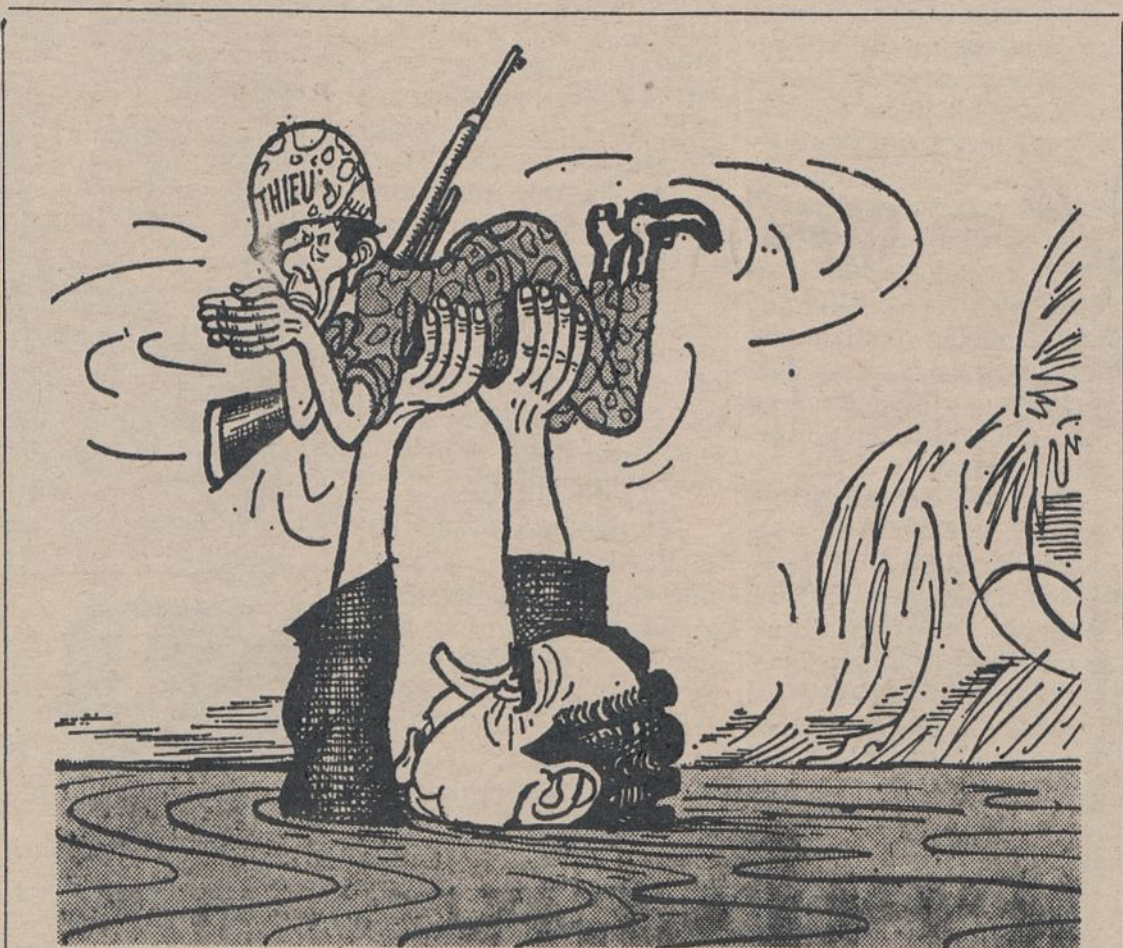
• ALŽIRIE praėitą savaitę lankėsi Jugoslavijos diktatorių maršas Tito.

• NIGERIJAI atsisako daryti paliaubas su Biafra. Praeitą savaitę vėl numušė vieną lėktuvą iš Šveicarijos vėžus į Biafrą vaistus ir maistą. 5 įgulos nariai išsigelbėjo iš degančio lėktuvo nusileisdami parašutais. Lėktuvas buvo pasamdytas bažnytinės pagalbos, o jį pašovė nigerijietis, valdęs sovietinį lėktuvą.

• ČEKOSLOVAKIJOJE iš kompartijos prezidiumo pasitraukė 23 nariai. Dideli pasiekimai vyksta ir kitose komunistų institucijose. Praeitą savaitę buvo išcenzūruotas vaikų laikraštėlis, kuriame buvo atspaudinta poema "Vagys", kalbanti apie viduramžių laikų plėšikus atsilankiusius iš stepių. Rude Pravo rašo, kad Čekoslovakijai būnant nacių pavergtai, žmonės išmoko skaityti tarp eilučių. Paskutinis poemos sakiny Prachoj dabar plačiai iš lūpų į lūpas kartojamas, būtent: "Tegu pasilieka jie ten kur yra, neleiskit jiems landžioti čia".

• VARŠUVOS pakto konferencijoje, kuri buvo susirinkusi Prachoj, svarstė klausimą ateinančių metų pradžioje sušaukti bendrą su Vakarais Europos saugumo konferenciją. Visi pakto nariai pasisakė už tokios konferencijos būtinumą. Tuo tarpu Nao savo atsakymą duos tik gruodžio mėnesį.

• APOLLO 12 su trim astronautais šį penktadienį, lapkričio 14 iš Cape Kennedy pakils dešimčiai dienų kelionei į mėnulį. Šį kartą astronautai mėnulyje ilgiau pasiliks ir iš ten atgabens daugiau mineralų.

-- Bandyk laikytis!...

RINKIMAMS PRAĖJUS...

ALGIS RUKŠĖNAS

Clevelando burmistro rinkimai kėlė ne tik vietos, bet ir viso krašto politikų dėmesį, nes į šią vietą, antram terminui kandidatuavo negras, Carl Stokes. Jo oponentas, išvystęs gana energingą priešrinkiminę veiklą, ypač "etninių grupių" tarpe, buvo respublikonas Ralph Perk.

Būtų įdomu įrodyti, kokią politinę kryptį ženkliną Stokes laimėjimas, bet, deja, tai būtų labai sunku, o gal ir neįmanoma atsiekti. Post factum analizės yra gan lengvos. Galima nurodyti politinius ir socialinius veiksmus, nulėmusius Stokes laimėjimą. Taip pat Perko laimėjimo atveju, būtų buvę galima rasti kitus veiksmus, įrodančius kodėl jis laimėjo.

Daug kas jau ir prieš rinkimus spėjo, kad vieno ar kito laimėjimas bus labai mažai persvara. Taip ir įvyko. Tad, kaip tik dėlto, būtų ne-naudinga, ir net pavojinga save ir kitus suklaidinti, bandant duoti, kaip daug kas dabar daro, politinės krypties prognozę dėl tos paprastos priežasties, kad laimėjimas buvo visiškai arti 50-50 ribos.

Rinkimai įrodė tik vieną faktą, kuris vis galiojo ir, atrodo, ilgai dar galios, būtent, kad dauguma žmonių yra politiškai apatiški ir neįveda bet kokia politinė kryptimi.

Dėl tų "etninių balsų" kurie būk tai rodą bendrą nusistatymą prieš juodusius, tenka pasakyti, kad jie, be abejo, nebuvo taip jau labai nusistatę prieš Stokes, jeigu per lietu nesiryzo eiti į rinkimų būstinę tą savo "nusistatymą" pareikšti. (Pats Perk tvirtino, kad jis laimėsias, tik jeigu didelis rinkimų procentas eis balsuoti.)

Balsų pasiskirstymas ne pagal rasines linijas atskiruose baltųjų bei mišriuose rajonuose, išskyrus grynai juodųjų rajonus, rodo, kad žmonės žiūrėjo į Stokes administracijos rekordą, kuris jų akyse nebuvo taip jau blogas. Kitų balsuotojų

(Nukelta į 2 psl.)

Lietuviško švietimo savikritika per paskutinį dešimtmetį Chicagoje

Amerikos Lietuvių Mokytojų S-gos Chicago skyrius pasiryžęs peržvelgti lietuvišką švietimą per paskutinius 20 metų. Tas laikotarpis sutampa ir su skyriaus gyvavimu, jis buvo įsteigtas 1949 metų lapkričio mėn. 12 dieną.

Skyriaus vadovybė spalio 26 d. Jaunimo Centre surengė simpoziumą. Valdybos pirmininkė mokytoja E. Narutienė, atidarydama pranešė: "Lietuviškos mokyklos, atidarydamos, davimas jaunajai kartai yra mūsų pagrindinė prasmė išlikimui. Per lietuistines mokyklas puoselėjome tą tautinę gyvybę. Šiandien peržvelgsime 20-ties metų lietuistinio švietimo laikotarpį, kurį patys sukūrėme įdėdami visas viltis ir pastangas. Kaip tos pastangos atrodo ir kokie rezultatai mėginame išdiskutuoti ir susipažinti kaip praktiškai esamoji padėtis atrodo".

Sprendėjų komisijon buvo pakviesti LB švietimo tarybos pirm. Jonas Kavaliūnas ir mokytojai St. Petersonienė ir Juozas Plačas. Diskusijų komisijon pakviesti mokytojai: Sofija Jonyrienė, Juozas Masilionis ir Domas Velička, sekretoriauti -- Viktoras Binkis ir simpoziumo moderatorium -- dr. P. Kisielius.

Pagrindinis simpoziumo referentas buvo mokytojas Juozas Kreivėnas, Cicero lit. mokyklos vedėjas, skaitęs diskusinį pranešimą -- "Lietuviško švietimo viltys ir tikrovė".

RINKIMAMS PRAĖJUS....

(Atkelta iš 1 psl.)

akyse Stokes, atrodo, bus nusikratęs negro etiketę, panašiai kaip Kennedy prieš 9 metus buvo nusikratęs savo katalikybės etiketę.

Dešimčių tūkstančių balsų skirtumas būtų rodęs šokią ar tokią politinę kryptį, bet 3-jų tūkstančių su virš dauguma rodo vien tik faktą, kad maždaug 10-15 žmonių kiekviename balsavimo punkte (precinct) galėjo pakeisti rinkimų rezultatus, bet nepanorėjo šio potencialo išnaudoti. Reiškia, jeigu Stokes galėjo pakelti keletą didelių skandalų (jų tarpe Glenville kruvinus įvykius), kurie lietuvių rasinius klausimus, jo politinė padėtis, kaip juodo burmistro, gali ateityje tik sustiprėti.

Trumpame, bet išsamiam pranešime J. Kreivėnas pastebėjo: "Čia buvo daug klaidingų prielaidų, kurių pati svarbiausia ta, kad viliamasi savo vargo priešinimui atsverti ne tik svetimą mokyklą ir aplinką, bet ir televiziją bei radiją, spaudą ir natūralų reikalą jungtis i vietinės visuomenės gyvenimą. Mūsų lietuviškosios pozicijos buvo silpnos ir tuo, kad, pervertinę savo jėgas ir tautinio sentimentų galią, neradome reikalo kurti stiprios centrinės vadovybės. Pripuolamų žmonių laisvalaikio darbo vaisiai, vadovėliai ir mokymo priemonių skurdumas savo kokybe irgi negalėjo prii lygti atitinkamoms amerikiečių mokyklos priemonėms. Būklės mums nepalengvino nei Bažnyčia, oia užėmusi neutralią poziciją".

Toliau pasiremdamas anketos, kuri buvo duota Chicago ir Cicero 398 mokiniams raštu atsakyti, daviniais parodo lietuviškosios būklės išsivijimą gyvenime: lietuviškai namie su tėvais kalba 70%, pradinį mokyklų mokinių su tėvais lietuviškai kalba apie 60%. Lietuviškų knygų skaitymo srityje dar liūdniau: visai nekaito 38%, perskaito 2 iki 9 knygų 41%, perskaito 16 ir daugiau knygų 1%. Laikraščių skaitymas taip atrodo: "Eglutė" -- 74 mok., "Draugė" -- 249, "Skautų Aidą" -- 48, kitus laikraščius -- 104, nieko nekaito -- 107. Vaikų dalyvavimas organizacijose atrodo taip: liet. Skautų -- 208, ateitininkų -- 105, kit. org. -- 49. Tas organizacijas jie noriai eina.

Iš čia paduotų statistinių davinų pranešėjas daro išvadą: "Svarbiausia -- mūsų lietuviškosios tvirtovė -- šeima yra gan stipriai paveikta svetimų įtakų. Antra -- nors vaikai dar lietuviškai moka, bet iš lietuviškosios itakos dauguma jų jau išsiję ar dar tebeina. Tautinę ateitį mes užtikrintai pralaimime".

J. Kreivėnas pastebėjo, kad pusvalandžiai ar šeštadieniai lietuviškam mokymui yra nepakankamas laikas daugko pasiekti. Mūsų mokiniai neparuošiami lietuviškai nei kalbėti, nei galvoti, trūksta lietuviško žodyno. Vaikai bet kokios lietuviškos programos nesipurto, noriai imasi bet kokio užduoto lietuviško darbo. Šią ypa-

tybę reikia tinkamai išnaudoti kuriant lietuvišką vaikų bendruomenę. Dar nėra pavojaus, kad jie nesidomėtų tėvyne Lietuva, tik turime rasti būdą pristatyti ją kaip jų širdžiai mielą ir konkretų kraštą. Netrumpinti mokslo metų skaičiaus, nes nepajėgiama parengti aukštosios lietuviškosios studijoms studentų.

Simpoziumas buvo gerai suorganizuotas, ištirkti i jį moksleiviai Arvydas Žygas, Rasa Šlapelytė, Jolanta Ūsevičiūtė, Rimutė Petravičiūtė ir tėvų atstovas A. Pakalniškis.

Sprendėjų vardu kalbėjo mokytojas J. Kavaliūnas, kuris trumpai paminėjo, kuriuo keliu einama ir prašė remti vaikų darželius, lietuviškas organizacijas, vasaros stovyklas, lietuvišką spaudą, tęsti lietuistikos studijas Pedagoginiame Lituanistikos Institute, Fordhamo universitete ir t.t.

Simpoziumą uždarė jo moderatorius dr. P. Kisielius. Jis savo žodyje pastebėjo, kad tikrovė yra sunki, bet ji būtų nepalyginamai sunkesnė, jeigu per 20 pastarųjų metų lietuistinių mokyklų visiškai nebūtų buvę. Įsigilinus i mūsų mokyklų problemų reikalus duos galimybių kovoti už lietuviškosios išlaikymą šiame krašte.

V. Binkis

PETICIJOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR AUKLĖJIMO REIKALAI

Prezidentas Nixonas rugpjūčio mėn. pradžioj Kongresui pasiuntė pasiūlymą sudaryti Seimo Saugumo programą, pertvarkius viešąją šalpą (Public Welfare), mažamečių vaikų šėlpimą (Aid for Dependent Children), nepasiturinčių žmonių gydymą (Medicare), ir suteikus darbo senesnio amžiaus žmonėms. Jis tą reikalą paskelbė savo TV kalboj i tautą, kurią Illinois Senatorius Charles Percy papildė savo teigiamomis pastabomis. Tapo ga Dr. Martynas Kavolis už poros dienų pasiuntė peticiją Senatoriui Percy sakydamas, kad sakytoji Seimo Saugumo programa turi būti papildyta padidinus socialinės apsaugos (Social Security) pensijas pagal dabartinę pragyvenimo kainų lygį ir sustabdžius kainų kilimą. Šis reikalas buvo iliusiruotas keliais daviniais. Senatorius Percy atsakė, kad jis jau veikia sakyta linkme. Jis pridėjo Kongreso protokolus, kurie rodo, kad jis 1969 m. kovo 20 d. Kon-

gresui pateikė socialinio saugumo įstatymo pakeitimą su plačia kalba šios pensijos padidinimo ir praplėtimo reikalu ir rugpjūčio 8 d. pasakė antrą kalbą šiuo reikalu.

Ši mėnesi, paastrėjus sukilimams pasireikškimams, Dr. Kavolis pasiuntė peticiją Illinois Atstovui Kongreso Žemesniuose Rūmuose John Anderson ir Senatoriui Ralph Smith sakydamas, kad sakytoji viešoji netvarka susidarė tarp kitko dėl to, kad mažumai buvo leista gauti Vakary kultūros nustatytus auklėjimo principus, viešoji mokykla liko be auklėjimo gairių ir vis ieškojo kas naujo, asmenybės auklėjimas buvo apleistas ir auklėtojai nebeįstengia palaikyti tvarką ir drausmę mokyklose ir masiniai pasitraukia iš pareigų. Tat buvo pavaizduota keliais faktais.

Amerikiečių vietos spaudoj Kavolis dalyvauja diskusijose su Illinois valstybės ir vietos savivaldybės pareigūnais tautinio ir socialinio auklėjimo reikalais.

BAŽNYČIA LIETUVOJE ...

(Atkelta iš 1 psl.)

greičiausia esanti tiesiogiai proporcinga tikinčiųjų atsparumui. Bet kova vyksta. Užsiminus i Vilniaus ištremtą vyskupą Steponavičių, Murnikovas trumpai paaiškino, kad tasai nesielgęs lojaliai su "mūsų valdžia"... O vienas kunigas, paskui paklaustas apie vyskupą Steponavičių, prasiitaręs tik, kad tasai buvęs per jaunas, karštuoliškas... Ir dar pridėjęs, atsidusdamas, kad čia reikia daug diplomatiškumo.

Korespondentas ištikinęs, kad bažnyčios su valstybe santykiai Lietuvoj dabar imanomi tik pagrįsti bažnytinės hierarchijos lojalumu komunistinei santvarkai. Vienas iš TIESOS redaktorių aiškino, kad dėl bažnyčios patirtų nemalonumų tik ji pati esanti kalta: kam priešinosi komunizmui, kam varė politinę propagandą, kam priešinosi žemės ūkio kolektyvizacijai... Dabar Lietuvos katali-

kai esą apsiriboję gelbėjimu to, kas dar išgelbima.

Prelatas Krivaitis esąs naujos "integruotų" kunigų kartos atstovas, siekias surasti tam tikrą sugyvenimo būdą su valdžia. Jis priėmęs korespondentą savo kabinete kurioj, pavaišinęs šampanu, konjaku, Havanos cigarais ir išdėstęs padėti gana optimistiškai. Jei tikinčiųjų skaičius ir sumažėjęs, tai ne dėl vietinių sąlygų, o dėl religinės krizės, šiuo metu palietusios visą pasaulį...

Iš pasikalbėjimų su prel. Krivaičiu ir su Murnikovu, korespondentas susidarė įspūdis, kad bažnyčios - valstybės santykiuose Lietuvoj esanti įsivyravusi ramybė. Patyrimas, mat, įrodė, kad ir uolūs katalikai tuo pačiu metu gali būti sąžiningi piliečiai (t.y. paklusnūs pavaldiniai). Bet tas pats Murnikovas paaiškino, kad tarp komunistų ir katalikų gali būti tiek pakantos, bet ne

KLEVO LAPO ŠALY

PRANYS ALŠĖNAS

SKRAIDANTIS LIETUVIŲ KAPELIONAS

Tas kapelionas -- jėzuitas kun. St. Kulbis, S.J. Jo nuolatinė gyvenamoji vieta Montrealis, tačiau ten, jis labai mažai gyvena, o keliauja iš vienos vietos i kitą, lankydamas mažas ir didesnes lietuvių kolonijas.

I metus kun. S. Kulbis padaro apie 2 keliones nuo vieno tolimiausio taško iki kito. Dažnai jam tenka padaryti net iki 10.000 mylių kelio.

Ne kartą jam teko būvoti Vancouveryje, pačioje Pacifiko pakrantėje. Lietuviai ten gyvena plačiai išsisklaidę, tačiau, nežinint didesnių atstumų, i lietuviškas pamaldas susirinkdavo gausokai. Edmontone, Alta, gyvenęs būrelis senųjų ir naujųjų lietuvių, i pamaldas, kurios seniau buvusios laikomos ligoninės koplyčioje, susirinkdavo iki šimto ir daugiau lietuvių.

Ten "skraidančiam kapelionui" būvojant -- tekdavę susidurti ir su įvairiais įdomiais nuotykių. Ten vienas lietuvis, Garbinčius, turėjęs sidabrinį lapių ūkį ir gražiai vertęsis, Ta proga jam buvo nurodytas ir labai įdomus momentas iš lapių "psichologijos". Tie dailūs žvėreliai laikomi vieliukėmis išpintuose garduose. Didžiausį prie jų prisirišimą turėjęs, žinoma pats šeimininkas. Jis juos maitinęs, su laputėmis "šnekėdavo" ir džiaugdavęsis savo turtais. Tačiau bet kuriuo laiku galėjęs jas lankyti ir kiti šeimos nariai arba ir svetimieji, kurie tik norėję jomis pasigrožėti. Deja, kai lapės susilaukiančios vaikučių -- prie jų joks pašalinis žmogus nebeprileidžiamas, išskyrus tą, kuris jas maitina. Priešingu atveju -- lapė išžudanti savo vaikelius.

Calgary, Alta, Lietuvių kolonija esanti žymiai mažesnė už Edmontoną. Senokai ten buvę gana daug mūsų tautiečių, kurie atlikinėjo sutartis. Tačiau po to -- daugelis persikėlė i Torontą ar kt. didesnius centrus.

Lethbridge, Alta. I pietus nuo Calgary. Ten savo laiką gyvenę 50-60 lietuvių. Prieš keliolika metų toj, labai tolimoj kolonijėlėj, apie 2.000 mylių nuo Toronto, gražiai veikęs jūrų skautų būrelis. I skautų sueigas jie nuolat kviesdavęsi ir kanadiečius skautus. Jų santykiai buvę šilti ir gražūs.

Crows Nest Pass, Alta. -- "Varnos lizdo praėjime" (taip būtų, maždaug, vietovės pavadinimas išvertus lietuviškai) yra anglies kasyklų rajonas. Ten nedidelį miestelį išmėtyti 4-5 mylių atstume. Kadaisė tenai gyvenę apie 20-30 "dypukų" ir negausus skaičius senųjų ateivių lietuvių. Kartas nuo karto ir jie susirinkdavo bendron šėmon ir paminėdavę mums brangias šventes, ypač Vasario 16-tąją.

Pažymėtina, kad i Motinos dienos minėjimą vieną "dypukų" (Janašonių) šeima -- vyras žmona ir du vaikučiai -- atvykę net 100 mylių, iš Britų Kolumbijos (tai buvo prieš keliolika metų). Apie Crows Nest Pass vienas senas lietuvis, Leščinskas, turėjęs didoką gyvulių ūkį. Jo ūkis buvęs gražioj kalnų aplinkumoj ir jis gyvenęs kaip tikras "šveicaras". Žiemą karvės buvusios laikomos puikluose tvartuose, o vasarą -- laipinėjo po kalnus, ganydavosi. Nusiškundęs Leščinskas, kad ypač žiemos metu, jį skriaudusios didžiulės gajios "neprašytų svečių" -- briedžiai. Jie, ne neatsiklausę šeimininko, sunaikindavę išsčius šieno kūgius.

Broos, Alta. Apie 80 mylių nuo Calgary, vienas iš tolimiausių Alberto provincijos gyvenamųjų. Ten savo laiką buvę apie 30 lietuvių, senųjų ateivių ir 4 šeimos naujųjų. Pagirtini senieji ateiviai. Jie puikiai išlaikę lietuviškumą ir jų vaikai gražiai kalbėję lietuviškai. Dauguma jų vertęsi ūkininkyste, vienas kitas dirbęs prie geležinkelio.

Rytų regijone Sault St. Marie, Ont. savo laiką lietuvių buvę iki 100. Vieni naujai atvažiuavę, dirbę dideliuose plieno fabrikuose. Graži lietuviška kolonijėlė buvusi ir Sudbury. Picle Crow, Ont. -- Tai aukso kasyklos. Nors toji vietovė sunkiai pasiekama, tačiau kun. S. Kulbui tekę ir ten lankytis. Picle Crow nuo geležinkelio stoties apie 10 mylių ir tą kelią tekę nugalėti tik lėktuvu. Savo laiką toje vietovėje -- pagal sutartis -- dirbę apie 100 lietuvių. Dabar -- gal ir nieko nelikę.

Kirkland Lake, Ont. Taip pat aukso kasyklų rajonas. Tenai kadaise buvę pora dešėty lietuvių, kurie buvę pakėlę sparnus skirsti i didesnius savo tautiečių sambūrius.

Timmis, Ont. -- Didžiausias aukso kasyklų rajonas. Kadaisė buvusi itin pagarsėjusi vietovė lietuviška veikla. Veikė choras, buvę ruošiami lietuviškų švenčių minėjimai, i kuriuos atsilankydavę vyriausybės ir kasyklų administracijos atstovai ir t.t. Pažymėtina, kad lietuvių chorui dirgavusi viena kanklė, prancūzų kilmės, muzikė Larcher. Ji lietuvius labai mylėjusi, juos globojusi ir didžiavusi jais. Ji net savo dukterį išleidusi už lietuvių, kuri išmokusi lietuviškai ir visiškai sutapusi su lietuviškąja bendruomene.

Noranda, Que. Pagal provincijos vietovės, tai buvusi gana gausi lietuvių kolonija -- apie 200 lietuvių. Veikė choras, oktetas, gražiai būdavo paminimos lietuviškos šventės ir kt.

Val d'Or, Que. -- Tai buvusi itin garsi kolonija savo praeitimi. Ilgesnį laiką tenai lietuviškoji veikla švietusi gražiausiais pavyzdžiais. Savo laiką gyvenę apie 200 lietuvių. Dabar belikę visiškai mažai. Tai anais (gerokai senesniais) laikais lietuvių kolonija Kanadoje -- vietiniame radijone turėjusi kas sekmadienį lietuviškus pusvalandžius. Ten veikė choras iš 50 asmenų ir t.t. Iš visų tautybių -- lietuvių ten buvę populiariausi.

bendradarbiavimo santykiai. Jei komunistas ar komjaunuolis ima lankyti bažnyčioj (ne vien iš smalsumo), jis bus išpėtas ir paraginas atitaisyti tą savo klaidą, o jei nepasitaisys, tai bus išmestas. Iš to išvada, kad praktikuojas katalikas Lietuvoj negali būti jokiose vadovaujamose nei vietinės administracijos, nei ūkinio, nei kul-

tūrinio gyvenimo pareigyse. Tolesnė iš to susidaryta išvada -- "Jei ne iš principo, tai bent praktikoj Lietuvos katalikai yra laikomi antraturšiais pliečiais".

(ELTA)

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

foto
V. MAŽELIS

Tel. HY 7-4677

- vestuvės: SPALVOTA ir juoda balta (gali vykti ir i kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

422 MENAHAN St. — Ridgewood, N. Y. 11237

A.A. Petras Glemža

A.A. PETRO GLEMŽOS MIRTIES DEŠIMTMEČIUI

Lygiai prieš dešimt metų, 1959 m. spalio 14 d., širdies smūgio ištiktas, pačiame savo pajėgume, daugelio pažįstamų, bendradarbių ir draugų apgailestautas mirė teisininkas Petras Glemža. Pirmąjį pomirtinį dešimtmetį baigdam, prisimename a.a. Petrą kaip ryškią asmenybę, išaugusią nepriklausomos Lietuvos laikais ir susiformavusią grynai lietuviškos mokyklos ir anų laikų gimtosios aplinkumos įtakoje.

Gimęs smulkių Aukštaitijos ūkininkų šeimoje 1909 m. ir iš namų mažą paramos tegalėdamas gauti, a.a. Petras pats savo pastangomis 1930 m. baigė Šiaulių mokytojų seminariją, o vėliau, dirbdamas mokytojo profesijoje Kaune, 1940 m. baigė Vytauto Didžiojo universiteto teisės mokslų fakultetą, tapdamas diplomuotu teisininku. Vokiečių okupacijos metu jis vertėsi advokatiūra Rokiškyje. Artinantis antrajai rusų okupacijai pasitraukė į Vokietiją, gyveno Wuertburge ir Detmole, o nuo 1949 metų iki pat savo ankstyvos mirties Chicagoje.

Pasiektas mokslas ar įsigyta profesija a.a. Petrui Glemžai tebuvo tik priemonė pragyvenimui, greta kurio sumanumą, pajėgumą ir iš širdies nejučia plaukiantį atsидėjimą jis skyrė mūsų visuomeniniam darbui. Čia jis pasireiškė kaip pareigos ir principo žmogus, vienas nepailstančių tautinės srovės veikėjų: nuo seminarijos suolo -- Jauenosios Lietuvos Sąjungos, universitete Korpl Neo-Lithuania, gyvenime -- LTS ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos narys, aktyviai dirbęs Lietuvių Tremtinių Bendruomenės vadovybėje, pradėdamas nuo jos organizacinės užuomazgos, kada ji ėmė formuotis Vokietijoje.

Su a.a. Petro Glemžos mirtimi nuolatinio savo bendradarbio neteko ir Dirva, kuriai jis dažnai rašinėjo aktualiais gyvenamo meto ir visuomeninio veikimo

klausimais. Jo samprotavimai visada būdavo gyvenimiški, o straipsniuose keliama dalykai giliai išmąstyti. Tam pagrindą sudarė jo ramus, nuosaikus būdas, rimtas akademinis profesinis pasirošimas ir pagaliau ilgametis išitikimas į pamėgtą spaudos darbą, anais laikais Jaunojoje Kartoje ir Lietuvos Aido, tremtyje -- Mūsų Kelyje ir Lietuvių Žodyje, o čia JAV -- Dirvoje.

Nebuvo lemta a.a. Petrui grįžti į vėlnepriklausomam gyvenimui atkurtą Lietuvą, tačiau į ją kada nors grįš tie tautiniai siekimai, kuriems jis nuosirdžiai dirbo visą savo amžių. Jie per siduoda iš kartos į kartą, kaip prigimties idiegtą tauraus lietuvių pareigą arba iš amžių glūdomos paveldėtas testamentas, kurį a.a. Petras visa savo esybe jautė ir be priekaišto vykdė. Užtat ir šiandien pirmąjį pomirtinį jo dešimtmetį užskleidžiame su gilia pagarba ir šviesiu jo asmens prisiminimu.

(d)

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t.t.

4824 So. CALIFORNIA AVE. CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9387

Chicagos lietuviai piketuoja arkivyskupiją ir kardinolo Cody būstinę, reikalaudami sugrąžinti Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse pagarbą mirusiems ir religines bei tautines laidojimo tradicijas.

A. Gulbinsko nuotrauka

Chicagos lietuvių maištas prieš kardinolą Cody

Jurgis Janušaitis

Didžioje amerikiečių spaudoje, radijo ir televizijoje plačiai nuskambėjo Chicagos lietuvių maištas prieš kardinolą Cody ir pačią arkivyskupiją. Chicagos arkivyskupas kardinolas Cody perėmė savo žinion pačių lietuvių sunkiai uždirbtus pinigais įgytas prieš 66 metus ir administruotas Šv. Kazimiero lietuvių kapnes, kurios šiuo metu savo žemės plotu išaugusios ir siekia milijoninės vertės. Taip pat kard. Cody savo žinion perėmė ir kapinių kasą, kurioje buvo keletas šimtų tūkstančių dolerių. Anksčiau tas kapines administravo patys lietuviai, buvo gražiai tvarkomos, išlaikomos tautinės ir religinės laidojimo tradicijos, gi iš sutelktų kapinių lėšų tam tikra dalis atitekdavo ir lietuviškiems reikalams.

Kard. Cody perėmus kapines savo žinion, tuojau buvo panaikintos visos lietuviams brangios tautinės ir religinės laidojimo tradicijos, įvestas pasibaurėjimą keliantis laidojimo būdas ir neberodoma jokios pagarbos mirusiems juos laidojant. Pastatyta koplyčia, kurioje paliekami mirusieji. Vėliau šiukšliname garaže karstai sudedami į cementines dėzes ir su kranais bei trokais išvežiojami į duobes ir be jokios pagarbos žmogui užkasami be artimųjų.

Šios suminėtos priežastys ir sujungdino Chicagos lietuvių vienigą kovą už savo teises. Prieš trejetą metų buvo suorganizuotas LB Pasauliečių teisėms apsaugoti Šv. Kazimierokapinėse komitetas, kuriam vadovauja kovingas, energingas pirmininkas Algis Regis, o po to sekė susiorganizavimas šių kapinių sklypų savininkų ir pajėgią draugiją, kuriai vadovauja L. Giedraitienė.

Komitetas pradėjo vesti neatlaidžią kovą su arkivyskupijos patvarkymais ir vestos ilgus metus derybos su arkivyskupijos aukštais parei-

gūnais nedavė teigiamų rezultatų. Tik po didelių pastangų buvo sugrąžintas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėms lietuviškas vardas, kuris prieš tai, keliems klebonams pritarus, buvo panaikintas.

Nepasiekus reikiamo susitarimo su kapinių vyr. administracija, keliais atvejais į masinius susirinkimus susirinkdavo net poporą tūkstančių tikinčiųjų ir reikalavo Komiteto griežtos akcijos prieš patį kaltininką kardinolą Cody. Komitetas dar vis bandė ieškoti kelių, kad problemos būtų išspręstos taikiai, abiem pusėm naudingu keliu. Tačiau visos pastangos buvo bergždžios. To išdavoje, spalio mėn. 18 ir 25 d. Sklypų Savininkų Draugija, vadovaujama energingos čia gimusios lietuvišės L. Giedraitienės ir LB Pasauliečių teisėms apsaugoti Šv. Kazimiero liet. kapinėse komitetas suruošė masinius piketus Chicagos miesto centre, 211 East Chicago Ave, prie Chicagos arkivyskupijos bei kardinolo Cody būstinės. Pikete dalyvavo iki 300 žmonių su šimtais plakatų, kuriuose įrašyti reikšmingi reikalavimai ir šūktai, reikalaujanti mirusiems pagarbos.

Į piketo vietą atskubėjo amerikiečių Chicagos didžiųjų dienraščių reporteriai ir radijo komentatoriai bei televizijos pareigūnai. Reporteriai kalbėjosi su LB Pasauliečių teisėms apsaugoti Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse komiteto pirmininku A. Regiu, piketo dalyviais ir po to įvykių plačiai komentavo spaudoje ir rodė televizijoje pridėdami komentarus. Dėmesys buvo atkreiptas abiem atvejais. Žinoma, tas kardinolui Cody nedaro garbės ir netekia malonumo.

Lietuviai išėjo į maištą prieš kardinolą Cody tada, kai jų maldavimai, prašymai ir visokios pastangos nerado atgarsio ir jų teisėti reikalavimai nebuvo suprasti.

Esmėje gi labai mažas, atrodo, reikalas. Ko

Chicagos lietuviai piketuoja Chicagos arkivyskupiją ir kardinolą Cody miesto centre. Sun-Times reporteris (dešinėje) kalbasi su LB Pasauliečių teisėms apsaugoti Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse komiteto pirmininku Algiiu Regiu, kuris aiškina šio piketo tikslus ir ko lietuviai reikalauja iš arkivyskupijos.

A. Gulbinsko nuotrauka

dėl neleisti žmonėms išlaikyti savas tradicijas religinėje praktikoje, ko dėl įvesti gyvulišką sistemą, kur kaip tik pridėra didi pagarba pačiame skaudžiausiam žmogaus gyvenimo momente, kodėl paskutinį kartą neparodyti mirusiam pagarbos?

Tai betikslis užsispyrimas, tai nepaisymas ir Vatikano potvarkių, kurie pripažįsta kiekvienai tautybei savo kalbą, sa-

vas tradicijas išpažįtant tikėjimą.

Kova dar nebaigta. Komitetas ir sklypų savininkų draugija planuoja naujus žygius. Ir nenurims lietuviai tol, kol nebus sugrąžintos jiems priklausantys teisės. Savivaliautojams turėtų taip pat būti aišku, kad kiekvienas žmogus turi jausmus ir juos užgauti neleistinu būdu yra nusikaltimas.

(Nukelta į 4 psl.)

ŠIS BEI TAS

• Šeimos Metai -- giliai prasmingas vardas. Intymus individualios meilės grožis, saviškių sambūrio darni sankaipa ir sykiu -- tautos bei žmonijos vertybių šaknis. Nevienas susimąstome, nevienam išsidaigina skaidresnis jausmas: sau pačiam, savo artimiesiems, savo tautai ko nors tobulėsni siekti, ką nors geresnio įnešti gyvenimui. Kiekvienas žmogus iškyla iš šeimos, tad ir visa žmogiška būtis -- su dorybėmis ar nuodėmėmis -- šiame pasaulyje pirmiausia remiasi šeima.

• Kaip visuomet, gražūs šūktai ar kilnios idėjos vieniems iš mūsų daro įspūdžio ir patraukia sekti, o kiti -- praeina pro šalį visai nepaliesdami, nesusiėmę. Taip ir šių metų žodis aukštyn pakelti šeimos vėliavą -- jei patrauks bent dešimtą dalį, jei bent viena kita sukurstys ką nors atlikti, tai irgi bus ne veltui mesta mintis. O mums dabar be paliovos budint dėl tautos gyvybės ir ugantis ryžtumą vaduoti brolius iš bolševikų nelaisvės, argi nėra būtina jautriau rūpintis tuo pagrindiniu visuomenės vienetu -- šeima? Argi nėra spręstinių klausimų, taisytių negerovių?

• Štai iš Detroito pasigirdo švietimo darbininko balsas: "Visuomenei PLB paskelbti švietimo ir šeimos metai... nepadarys jokios įtakos, nes jie paskelbti neturint jokio plano ir programos". Gal tai ir panašu į tiesą. Bet kaip dažnai bet kuriame nuosprendyje būna -- dalis tiesos ir dalis klaidos. Jei PLB nenumatė smulkaus plano, tai visuomenei liko daugiau iniciatyvos. Argi apylinkėm ir eiliniams nariams dirbti tik tai, ką vadovybė pirštu parodo? Ar čia nėra progų įvairiom draugijom pasivaržyti veiklumui? Juk šeima yra dalykas, apie kurį visi pajėgūs esame kalbėti.

• Švietimas, regis, pas mus šiaip taip (apsisparant ir pasiginčijant) stumiasi aukštyn. Ir netrūksta planų, vadovų nei vadovėlių. Bet apie šeimą -- mes tartum vengiamo išsitarai. Į negeroves mėginame užsimerti. Šeimos klausimais yra raštų, knygų nemaža. Bet teoriniai išvedžiojimai, kolei neličia mūsų konkrečios tikrovės -- maža ką sudomina.

• Šeima yra moteries pašaukimo didysis deimantas. Savo mylinčią širdim ji kursto šeimos gyvybę ir -- ugdą naujas kartas ateičiai. Todėl ir šiemet ta tema daugiau sukrusti -- šaukti susirinkimus, ruošti paskaitas bei diskusijas, rašyti spaudoje etc. -- ypač pritrūko moterims. Daugumas lietuvių moterų yra ne tamsuolės, tad jų pareiga buvo LB mestą šūkį išgirsti. Turime gausiai moterų draugijų, ar jų sąžinė nekurstė ką nors toje srityje šiais metais nuveikti? Argi neįdomu išbristi kartais iš šablono -- kasmet valdybų apyskaitos ar rinkimai, eiliniai koncertėliai ar pobūveliai, kavutės ir arbatėlės, baliai ir baliukai bei banketų vaišės? Yra paskirų moterų veiklių, bet tai išimtis. O gal galėtų pajudėti visi tūkstančiai.

• O daug yra taškų, kurie laukia moteriško jautrumo pagalbos: mūsų žvalių paugančių mergaičių jaunimą šilčiau į savo bendruomenę įtrinti; brandos sulaukusias jaunuoles reikšmingiau į lietuvišką visuomenę bei tradicijas įvesdinti; mišrioje šeimoje tautai nykstantią moteriją dar saviškių šeimom įlausti; naujai susikūrusioms šeimoms savų papročių perteikimą įkūnyti; priešmokyklinių vaikų auklėjimo klausimus išsiryškinti ir t.t. ir t.t. O dar mūsų menų ir mokslų globa, ar neverta inteligentių domesio? Dažnai pasigirsta balsų, kad mūsų moterys šeimose savaip spaudai užtrenkia duris, ar neįrodytume priešingai? (Žinoma, ne žodžiu, o darbu). Spaudos ir knygų paskleidimo apaštalavinį jau vykdė puse mokslės knygnešės prieš šimtą metų -- taip anuomet mūsų moterys išugdė kovotojų už tautos laisvę savanorių kartą! Ar mūsų dabar užmiršo tą pavyzdį? Net ir dėl šių metų švietimo šūkio, ar mūsų moterys bus pakankamai jautrios, kad panorėtų nusikratyti to skaudaus apkaltnimo -- esą itin šeimose moterys kalto, kad dar daug, daug lietuvių vaikų nelanko savų mokyklų?

• Neperseniai Giedros dr. ja ieškojo tobulos lietuviškos vaizdo, bet, deja, nepasisekė surasti, nors vis tiek buvo nauda: paskatino parašyti keletą neblogų romanų. Nebūtina tikslą pasiekti iš pirmo karto. Kodėl dar nepamėginti -- šeimos metais paleiskoti teigiamos lietuviškos? Akys visų krypta į sostinę Chicagą. Ir gražu būtų daugeliui moterų dr. jų susitelkti (ekumeniškai!) -- dar sykį siekti romano su teigiamos lietuviškos personažu. Tepakviečia Giedra talkon štai bent šias seseris: Moterų s-ga, Skaučių seseris, Birutininkės, Pa-baltiečių klubas, Gail. seserys, Gydytojų moterys, Liet. Dukterys, Apšvieta, Inžinierių moteris, SLA moterų kuopa, Brighton parko moterų klubas, gal dar keletas. Juk jūs nenorite likti vien "ugly Lithuanians"?

SKIRPSTAS

MIRTIES SLĖNIO KRONIKOS (7)

Jonas Pranas Palukaitis

ROŽE, JIE DEGA ŽALIA LIEPSNA!

Aklinai juoda pietų naktis užklojo pilkas Pelenų Pievas (Ash Meadows) ir visą Amargozos dykumą su šalavių krūmais, su žmogaus ūgi prašokančiais nužydusių jukų stagarais. Prasmego juodybėje vienur kitur prie Velnio Skylės stulpu stūksas saguaro liemuo, prasmego įvairiais kampais išlaužytos kartais primenančios lyg ir maldai iškeltas rankas, Jošuvos medžio šakos. Užgeso paskutinis šviesos spindulys vakaruose už Žaliojo vandens kalnų su pinijonų pušų vainikais. Tik aukštai pleveno didelės ir baltos žvaigždės (kodėl jos čia žadina karščio iliuziją?), bet žemei pietų naktį jos neteikė jokios prosvaitės.

Aronas Wintersas užtiesė savo buveinės -- pusiau žemėnprarausto, pusiau iš akmenų sulipdyto urvo -- duris iš maisto gabalų sudurystu apdangalu, užkamšė šalia jų mažesnę angą -- lyg ir langelį. Įbėrė lėkstelėn iš slėnio parsineštųjų baltų kamuoliukų, aplaistė vakarykščio svečio paliktu skysčiu ir padegė. Alkoholio ir sieros rūgšties mišinys greit griebė ugnį, ir žiūrėk -- kamuoliukai spragėjo žalia liepsnele! Dieve, širdis suplazdeno, vos neišsokkdama iš krūtinės, ašaros užliejo skruostus ir, tartum staiga išdygusių sparnų keliamas iš skurdo bedugnės, jis griebė glėbin žmoną:

-- Rože, jie dega žalia liepsna! Mes esam turtingi!

Skurdo Aronas Wintersas su savo meksikietė žmona Rože tose Pelenų Pievose netoli vietos, dabar vadinamos Mirties slėnio sankryža, jau eilę metų. Turėjo jie vištytę ir karvutę ir dykumose būtiną mulą. Prapakstę darželių, užsiauginavo pupą, gal kartais pašaudavo užklydusią varną, bet reikėjo prisidurti maistui ir indėnų išbandytas meskitų ankštis bei pinijonų pušų sėklas. Skurdo ir gyveno viltimis. Anapus slėnio, Panamintuose, žmonės buvo radę aukso ir sidabro. Zujoprospektoriai ir slėnyje, ir

Amargozos kalnuose, ir daugiau skleidė pasakų, nei iš tikrųjų rado turtų. Dairėsi lobių, vis atitrūkdamas nuo savo vadinamos rančos, ir Aronas, bet laimė nesirodė.

Vieną 1880 žiemos pavakarę atklydo pakeleivis ir pasiprašė nakvynės. Buvo tai vienas iš žemės lobių ieškotojų, pavarde Harris Spiller. Po kuklios vakarienės prie lajinės spinksulės jis šeimininkams pasakojo apie savo ieškonas. Aukšas jau turbūt visas surastas, ir sidabro naujienų nebegirdėti, bet, va, Nevados dykumose pradėtas skusti boraksas, labai reikalingas kai kuriai pramonei. Tai balti suakmenėję kamuoliukai, randami plačiose -- išnykusios ežerų dugnuose. Kai užpili šio, va, skysčio, tai jie dega žalia liepsnele. Bus turtingas, kas atras jo rezervus.

Baltieji kamuoliukai

pirmiausiai buvo atrasti 1742 metais Tibete, Himalajų slėniuose, ir vadinami "baurach". Apie šimtą metų Tibetas ir buvo vienintelis to mineralo tiekėjas. Per Himalajų tarpukalnes jis buvo gabenamas ant aviųnugarų -- avelė turėdavonės ti maždaug 50 svarų ryšulį. Laivus jis pasiekdavo Kalkutoje -- po 500 mylių kelionės per bene žiauriausią žemės rutulio tereną. Vėliau boraksas buvo atrastas ir kituose kontinentuose, prieš ketletą metų ir Nevadoje, kur jį nuo išdžiūvusių pelkių dugno skuto Francis Marion Smith, istorijoje likęs Borakso Karaliaus vardu.

Bet jo paklausa augo atradimamas priešinga proporciija. Naudojo jį metalo ir odos pramonė, puodų ir dešrų gamintojai. Jo naudą jau buvopastebėjusi muilopramonė ir pirmuosius žingsnius pradėdąs vidaus vanden-

Šioje vietoje Aronas Wintersas atrado borakso kamuoliukus -- čia prasidėjo žlugto revoliucija -- borakso kelias į Amerikos šeimininkių virtuves. Praėjus beveik dešimtims metų nuskusto paviršiaus plotuose teatango tik keli meskitų krūmokšniai.

J.P. Palukaičio nuotrauka

tiekis. Vadinamas jis buvo įvairiais vardais, net "kepimo soda", vien tik vaistinėms, parduvinėj jo unciją už du "žiupsnius", t.y. 50 centų, stengėsi kartoti tibetiskąjį "baurach", bet jiems išeidavo "borax". Aukštos mineralokainos skatino kai kuriuos prospektorius dairytis ir šio žemės lobių. Vienas

tokių besidairančių buvo ir šio vakaro svečias. Wintersui, besiklausančiam svečio pasakojimų, toptėrėjo Mirties slėnio dugne matyti kamuoliukai, tačiau jis nė puse žodžio apie tai neprasižiojo, tik tempė kalbą, kad daugiau sužinotų. Ar svečias buvo paveiktas šeimininkių nuosirdumo, ar jų skurdo su-

graudintas -- jis paliko kiek reikalingų chemikalų ir net davė pavardę į ką kreiptis, jei pasisektų borakso rasti.

Rytą, vos tik svečiui atsisveikinus, Aronas išskubėjo į Mirties slėnį kamuoliukų patikrinti. Netrukus buvo pasiųstas į Švento Pranciškaus miestą maišelis su pavyzdžiais.

Pasiuntė Wintersas borakso pavyzdžius pachiui Williamui T. Colemanui, tačiau greičiausiai jam ta pavardė nieko nesakė, o buvo tai milijonierius su tarptautinės firmos skyriais nuo Aliaskos iki Europos ir Oriento, kai kuriuose aukštuosiuose sluoksniuose net svarstomas kandidatu į JAV prezidentus. Ir kai Colemanas agentas atsirado Pelenų Pievų urve anksčiau, nei Wintersas buvo laukęs, pastarasis suvokė, kad čia slypi dideli dalykai. Jis užsiprašė už radinį 20.000 dolerių -- astronomišką sumą dykumoje, kur prospektoriai aukso radinius pardavinėjo už šimtus.

Agentas bandė spirtis bet Aronas buvo kietas: imk ar palik -- pigiau nebus. Colemanas nusileido ir dar pridėjo du su puse tūkstančio. Ne iš dosnumo, ne -- jis nežinojo, kaip sakoma, žaidimo vardo. Aronas nuvedęs plačiu rankos mostu parodė šimtus matininkų skaičiais dar neaptartų kvadratinų mylių Mirties slėnio dugne ir tarė:

-- Tai priklauso jums. O čia, ta žalią oazę -- mano ūkis.

Paslaptis buvo vandeninyje. Aukšui kasti vanduo būtinas, dar būtinės boraksui. Tada žinomieji slėnio vandens ištekliai buvo Burblio Teko paliktoje oazėje, kurią dabar savo nuosavybe paskelbė Aronas Wintersas. Nupirko milijonierius ir oazę, o Wintersas greit iš ten išsikėlė ir kitur įsigijo žmonišką ūkį.

Mirties slėnio pirkinys pasirodė esąs perdidelis kėsnis ir milijoninei Colemanui kišenei. Jis pasikvietė pusininku Nevados pelkėse betriūsią F. M. Smithą, ir taip gimė Harmony Borax Works. Boraksas jau buvo ant slenkščio į didįjį kelią, kuris ves į žlugto revoliuciją, į kiekvienos šeimininkės virtuvę. Bet turės praeiti dar keleri metai, kol, Colemanas finansinei imperijai (Nukelta į 5 psl.)

Didelė dalis jūsų elektros sąskaitos taip pat eina į mokyklą.

Tai yra todėl, kad The Illuminating Company yra naudingų nuosavybių investitorius. Mes mokame taksus kaip ir jūs. Federalinius, valstijos ir lokaliuosius taksus.

Mes sunaudojame apie 25 centus iš kiekvieno elektros sąskaitos dolerio užmokėti taksams. Praėjusiais metais tai susidėjo maždaug iki 48 milijonų dolerių.

Penkiolika milijonų dolerių iš tos taksų sumos pasiliko čia Clevelande, Northeast, Ohio. Apie 9 milijonus dolerių buvo sunaudota pagalbstint tvarkyti ir gerinti viešas mokyklas Clevelande, Northeast, Ohio.

Taigi kai jūs mokate savo elektros sąskaitą, tai yra vienas investavimo būdas ateičiai. Tai jūsų bendruomenės ateitis.

CHICAGOS LIETUVIŲ MAIŠTAS...

(Atkelta iš 3 psl.)

Šv. Kazimiero lietuvių kapinės priklauso lietuviams nuo pat jų įkūrimo ir lietuviai į jas turi pilną teisę ir tai turėtų gerai atsiminti Chicago arkivyskupija bei jos vadovas kardinolas Cody, darydamas vienką ar kitą sprendimą. Gi šiuo atveju kardinolas Cody pasiūlytą protingiausiai, jeigu lietuvių keliamas problema išspręstų jų pageidaujamą prasmę ir tas juk ne kiek nepažeistų ir pačios bažnytinės administracijos reikalų.

The ILLUMINATING Company

An investor-owned Company Serving The Best Location in the Nation

ŽVILGSNIAI

KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Tarp Jarama ir Tajura upių, 20 mylių nuo Madrido centro, yra kalva pilna išraitytų griovių per vingiuojančius vynuogynus.

Aplinkui dar vis randasi batų ir diržų liekanos, surūdiję skardinės, primenančios alaus dėžutes (iš tikrųjų tai Lafitte bombos), fragmentai apdegusių patrankų šovinių ir žmonių kaukai.

Čia nėra nei paminklų nei kryžių. Bet šiame vienišame Ispanijos žemės kampelyje yra žemiškos liekanos pirmųjų Amerikos "laisvės savanorių", žuvusių Ispanijos pilietiniame kare prieš tris dešimtmečius.

Jarama mūšis buvo pirmą kava šiems amerikiečiams. Jų patyrę veteranai fronto linijose buvo mažiau nei dvi savaites, o naujokai vos dvi dienas. Šimtas dvidešimt septyni amerikiečiai žuvo prie Jamara. Ir tai buvo tik pradžia.

"Gal ir tiesa, kaip kartais skelbiama, kad jie žuvo už laisvę", rašo Cecil Eby, autorius "Tarp kulkos ir melo". "Bet laisvė nežino kas jie buvo" -- nes nėra nei memorandumo nei sąrašo pateikiančio tokius būtiniausius statistinius duomenis, kaip žuvusiųjų vardus.

Tarp 1936 metų kūčių, kada pirmieji 76 amerikiečiai savanoriai įplaukė į Le Havre Norman die laivu, ir 1939 metų kovo 31 dienos, kada generalissimo Francisco Franco paskelbė Ispanijos respublikos galą, apie 3200 amerikiečių kovojo tarptautinėse brigadose. Dauguma buvo Abraham Lincoln batalijono nariai -- ar kaip jie buvo vadinami, Lincolnais. Pusė jų žuvo.

Sekantį kartą: Amerikietis dar viename kare.

MIRTIES SLĖNYJE....

(Atkelta iš 4 psl.)

subyrėjus į dulkes, anglių kapitalo pagelbstimas Smithas sukurs Pacific Coast Borax Company su visame pasaulyje išgarsėjusia dvidešimties metų etikete.

Ir Aronas Winteras nebuvo pirmasis, atradęs boraksą Mirties slėnyje. Keleriais metais anksčiau, staigiai liūčiai sunaikinus Panamin miestą su kasyklomis prancūzas Isadore Daunet su penkiais draugais sutarė paieškoti laimės Arizonoje. Jie tepasiekė tik Mirties slėnio dugną. Buvo vasara, ir trys iš jų mirė slėnyje, kiti išliko, siurbdami papiautų mulų kraują, kol indėnai surado pusgyvius ir nutempė atgal į kalnus. Daunet buvo slėnyje pasirinkęs baltųjų kamuoliukų ir rodinėjų juos, ką besutikdamas, bet niekas nesidomėjo.

Dabar, išgirdęs apie Harmonijos veiklą, Daunet

JADVYGA PAUKŠTIENĖ APIE SAVO KŪRYBĄ IR MENĄ APLAMAI

Vyt. Alantas

Dailininkė Jadvyga Paukštienė lapkričio 15-21 d. rengia savo kūrinų individualią meno parodą Chicagoje, Jaunimo Centre. 1938 m. ji baigė Kauno Meno mokyklą, o sekančiais 1939 m. studijavo Paryžiuje Académie de Beaux Arts. Paryžiaus pasaulinėje parodoje 1937 m. ji gavo aukso medalį už kilimo projektą. Pasitraukusi į Vokietiją 1944 m. ji dėstė meną Biberacho lietuvių gimnazijoje. 1949 m. dailininkė atvyko į JAV ir apsigyveno Chicagoje įsijungdama į tremtinių lietuvių meno gyvenimą.

Dail. Paukštienė yra plačiai pažįstama lietuviuose iš jos daug kur surengtų meno parodų, tačiau, atrodo, mes lig šiol neturėjome platesnių informacijų apie jos pažintį su meną ir aplamai apie jos meninę veiklą. Tad rengiamos parodos proga dailininkė maloniai sutiko taisyti klausimais pasidalinti savo mintimis su Dirvos skaitytojais.

-- Kiek ir kokios technikos bei žanro paveikslų išstatysite rengiamoje parodoje? -- buvo pirmas klausimas.

-- Beveik visi paveiksai bus vien tik aliejaus darbai. Be to, bus keletas akriliko ir akvarelės.

-- Kelinta ši jūsų paroda Amerikoje ir aplamai tremtyje?

-- Ši bus dešimtoji mano individuali paroda, žinoma, neskaiciuojant parodų kuriuose esu dalyvavusi kartu su kitais dailininkais.

-- Ar galėtumėte pasakyti, kuri paroda paliko jums geriausių atsiminimų ir kodėl?

Reikia pastebėti, kad ši klausimą dailininkė tiesiogiai neatšakė. Būdamą kukli ir, gal būtų, gera diplomatė, ji nė vienos kolonijos išskirti nenorėjo ir atsakė apibendrinama. Taigi jos atsakymas skambėjo taip:

-- Kiekvieno miesto lietuvių kolonijose esu išgyvenusi gražių, neužmirštamų momentų, sakysime, Los Angeles, Detroit, Toronte ir kitur. Po visų priešparodinių vargų kaip apilidą susilaukiau daug nuširdumo, dėmesio ir supratimo. Mūsų tautiečių sąmoningumas visada mane nuteikdavo padrašinanti. Be to, tomis progomis užsimegsdavo daug draugystės ryšių.

-- Ar galėtumėte pasakyti, kiek Jūsų darbų yra pasklidę meno mėgėjų tarpe?

-- Mano drobių yra nemaža pasklidę kultūringų meno mėgėjų namuose. Dažniausiai tie asmenys turi ir daugiau mūsų dailininkų kūrinių, kurie, atrodo, duoda ne tik menininkui, bet ir paveikslų savininkams dvasinio pasitenkinimo.

-- Idomu patirti, ar Jūsų kūrybai padarė įtakos laisvos Lietuvos dailininkai ir pasaulinio garso tapytojai?

-- Jauną tapytoją paprastai sužavi tūlas iš brandesnių menininkų.

net atsiminė kamuoliukus ir grįžo atgal. Pietinėje slėnio dalyje supora talkininkų jis įkūrė Eagle Borax Works ir bandė laimę dvejus metus. Neturėjo jie patirties. Pirmojo sezono bandymai tedavė grynus nuostolius. Antrais metais jie truputį atsigriebė, bet užklupo naujos bėdos. Daunet vedė. Žmona netrukus atsisakė gyventi Mirties slėnyje ir, išvykusi į San Francisco, iškėlė skyrybų bylą. Daunet nusižudė, iššokdamas pro viešbučio langą. Eagle Borax Works atsidūrė Colemano ir Smitho rankose, kaip atšarginė kasykla, bet jos veiklos niekas daugiau nebeatnaujino.

(Bus daugiau)

ky ir tuo būdu nejučiomis jį taigoja. Tačiau menininkas bresdamas amžiumi bei kūryba gal taip pat nejučiomis atsipalaiduoja nuo pašalinių įtakų, kadangi jis lengviau susidoroja su medžiaga, įgauna daugiau savikritikos ir pasidaro atsargesnis bei kantresnis. Be to, jis labiau ima vertinti detales ir sugeba nusikratyti visu tuo, kas paveiklą supigina ir sunaivina. Nenuširdumas subrendusiam mene neturi vietos. Kita vertus, subrendęs menininkas vertina savo kolegų kūrybą palankiau ir santūriau rasdamas joje ir teigiamybių, betgi greičiau už kitus pastebi joje ir netikrumą, dirbtinumą, atseit, nenuoširdumą, o kartais jis joje pamato ir daugiau pretenzijų, kaip kad talentą. Tad subrendusiam dailininkui pašalinė įtaka jau savaime

atkrinta, ir jis lieka pats savyje ir su savimi.

-- Ar ieškojote ir ieškote savo kūrybai įkvėpimo šaltinių senesnių gadynių meno mokyklose ir mūsų laikų meno srovėse, ar laikote savo kūrybą grynai individualia ieškojimų išdava?

-- Mes, menininkai, esame žmonės, ir mūsų darbai žmogiški. Nė vienas stebuklų nedarome. Vieni įdomesni savo piešiniu, kiti -- spalva, dar kiti -- kompozicija, forma ir t.t. Net genialusis Mykolas Angelas stiprių stipriausias visų kartų piešėjas skaudžiai išgyvendavo dėl nespalingumo. Tad dailininkas negali pasiduoti įtakai, jei jis jaučia kitaip, kaip kad kitas menininkas. Tuo būdu jis lieka individualus ir tuo pačiu originalus bei modernus. Menininką

J. Paukštienės Lagerio knyginkas. Apie šį paveikslą dailininkė taip išsitarė: -- Tai mano senas grafinis darbas. Toks ir buvo mūsų lagerio knygų pristatytas Jurgis Strazdas. Jis gerokai nepriėmė, nes akiniai buvo pašęję. Be to, jo kambarys buvo tamsokas, tad turėjo skaityti per padidinamą stiklą, taip kaip čia matome paveikslą. Strazdas buvo didelis knygų mylėtojas.

visų pirma iškelia jo ryšką individualybę, o ne pastangos žūt būti tapti "madniu" ir baimė at-

silikti nuo vienos ar kitos šio meno meno srovės.

-- Kokia jūsų nuomonė apie abstraktinį meną?

-- Tai, ką tik pasakiau, tektų pasakyti ir kalbant apie abstraktinį meną, nebent reiktų pridurti, kad ankstesnis menas buvo rėmai rėmuose, o abstraktas daugiau išbarstyti brangakmenys, kurie kiekvienu momentu subėga ir keičiasi mainavomis spalvomis. Tiek man, tiek mano menui gamta turi įtakos taip, kaip ir pats žmogus yra gamtos dalelė. Ar gražus, ar atstumiantis eilniam žiūrovui paveikslas, bet menininkui tai buvo vidaus blykstelėjimas, kuris niekad nepasikartos ir pašiam menininkui nebegrįš.

-- Iš mano matytų jūsų parodų susidariau įspūdis, kad esant giliai lietuvių patriote. Kaip židrite į meno ir tautybės santykį, kitaip sakant, ar manote, kad lietuvis menininkas tremtyje turėtų jausti įsipareigojimą jungtis į bendrą kovą už lietuvių ir Lietuvos idealus, ar jis turėtų į nieką neatsižvelgdamas rinktis individualų kelią meno vardan ignoruodamas dabartinę tragišką Lietuvos padėtį?

-- Mano nuomone, kaip menas, taip ir požiūris į jį yra nevienodas. Taip ir privalo būti: tai natūralu. Bet reikia pridurti, kad esama ir "prisitaikiusių dailėjų", kaip ir, sakyčiau, esama ir "šiaudinių patriotų". Liaudies menas (nemėgstu šio žodžio, kuris, deja, mūsų yra plačiai vartojamas. Ne "liaudies", bet tautos menas, kaip, sakysime, ne "liaudisaka", bet tautosaka. V.A.) yra didžiausias tikrojo tautos charakterio liudininkas. Kiekvienos srities menininkas yra didžiausias patriotas, jei jis pasiaukodamas per savo talentą iškels aukš-

(Nukelta į 6 psl.)

J. Paukštienė

"Trys karaliai"

J. Paukštienė

"Lietuvės".

Įstokit į Kalėdų Klubą

Jūs gausite šį tikrą

ONEIDA

SIDABRUOTĄ PADEKLĄ

Reguliaria kaina \$7.50 vertės

UŽ \$295

TAKSUS ĮSKAITANT

Šis tikras Oneida sidabruotas padėklas -- \$7.50 vertės -- gali būti jums už \$2.95 kada įstosite į 1970 metų Kalėdų klubą.

Yra nepaprastai patogus priimant šventėse svečius ir taip pat apskritų metų naudojimui. Atidarykit Kalėdų klubo sąskaitą dabar. Gausite sidabruotą padėklą už \$2.95 ir turėsite užtenkamai pinigų kitiems metams.

Society
NATIONAL BANK
OF CLEVELAND

FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION NARYS

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

We Offer To Savers

SAVINGS CERTIFICATE

5 1/4%
6 or 12
MONTH
\$10,000
or MORE

INSURED
UP TO \$10,000
FEDERAL SAVINGS

4 3/4%
per annum

Passbook Savings
Accounts

Paid Quarterly
Computed and Paid
as of:
Mar. 31 — June 30
Sept. 30 — Dec. 31

5%
6 or 12
MONTH
\$5,000
or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$10,000.00, and thereafter in multiples of \$1,000.00. Earnings are paid at maturity.

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$5,000.00, and thereafter in multiples of \$500.00. Earnings are paid at maturity.

Mutual Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

2212 W. CERMAK RD.
Chicago, Ill. 60608
Virginia 7-7747

PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

The May Co

Šių dienų geriausių
Columbia plokštelių žvaigždžių
Specialus savaitgalis

9922. Andy Williams Get Together. Theme Romeo and Juliet Aquarius. Quentin's Theme9.69

9748. Johnny Cash. Greatest Hits. I Walk the Line 5-Ft. High. High and Rising, etc.3.69

26439. Donovan's Greatest Hits. Wear Your Love. Mellow Yellow, Catch the Wind, etc. 4.49

9913. Janis Joplin Kosmic Blues. Try. Maybe. One Good Man. And others4.49

Užsakymus paštu siųskite ar telefonu kreipkitės 241-3070 bet kuriuo laiku.
Records, May's 4 aukštas mieste ir skyriuose.

J. PAUKŠTIENĖ APIE SAVO KŪRYBĄ...

(Atkelta iš 5 psl.)

čiausias ir gryniausias savo vidaus vertybes, kokia ten bebūtų forma ar tema, tik tikrai nuoširdžiai, bet ne naiviai dirbtinai. Čia jis virsta tautos ir net visos žmonių brangenybe. Imkime Čiurlionį. Jo mene liaudies motyvai parodė įtesant genijų juos jam išgyvenant labai savitai, ir dėl to jis liko didžiausias mūsų numylėtinis šalia Donelaičio ir kitų.

-- Kokie šaltiniai jums sudaro kūrybinę nuotaiką, vadinamą įkvėpimu: gamta, idėja, patriotizmas, religiniai įsitikinimai?
-- Čia turiu taip pat pastebėti, kad jaunieji dailininkai vadovaujasi daugiau įkvėpimu ir tuo jie būna nuoširdesni, nors ir dvelkia nesubrendimu. Būtent menininko patyrimui bei kantrybei jis vadovaujasi nebe tiek įkvėpimu, kiek logika ir pareiškumu.

-- Veržlaus menininko nei idėjos nei technika nesustoja vysčiusios, tačiau subrendimo amžiuje, kada menininkas

daugiau ar mažiau suranda save, kartais ir jo tolesnė kūrybinė pažanga sulėtėja. Ar jūs jau būsite pasiekę tokį amžių, ar dar vis tebevilioja nauji kūrybos akiračiai?

-- Nežinau, kaip ir kiek jau siuos veržli ateityje, bet kol kas dar nesu priešijusi prie "veržlumo stokos" pakopos. Patyrimai rodo, kad menininkams nėra pavojaus dviasišiai susenti. Istorija daug žino arti šimto metų susilaukusiu genijų, kurių darbai rodo, kad jų kūrybinė galia ne kiek nebuvo susilpnėjusi prieš nutrūkstant jų gyvenimo siūlui, -- baigė pokalbį dail. Jadvyga Paukštienė.

TURRET LATHE OPERATOR

with experience. Top rates and benefits.

TSCO

46 Victor
Highland Park, Mich.
(near Ford Highland Park Plant)
(313) 869-4600, Ext. 71 & 72 (84-88)

ROCHESTER

RADIJO KLUBO VAKARAS

Kiekvienais metais vietinis Lietuvių Radijo Klubas rengia metinį vakarą-koncertą, kurio tikslas paremti lietuvišką radijo valandėlę. Šiemet toks vakaras įvyko spalio 25 d. Šv. Jurgio parapijos salėje. Šį kartą meninei programai išpildyti buvo pasikviesta svečiai ir Chicago: buvęs Rochesterio ilgametis gyventojas, LB Choro vadovas, dabartinis Dainavos ansamblio dirigentas Petras Armonas, aktorė Zita Kevelaitytė-Vi-sockienė ir pianistas Alvydas Vasaitis. Labai gaila, kad vakare negalėjo dalyvauti kviesta mėgiamoji solistė Prudencija Bičkienė.

Buv. Kauno dramos teatro aktorė Z. Kevelaitytė-Vi-sockienė, žinoma kaip viena iš stipriausių lietuviško žodžio interpretatorių, įspūdingai perdavė Maironio baladę "Raseinių Magdė" ir "Eglių žalčių karalienės" pasakos ištraukas, kartu su

muz. P. Armonu, palydint cello ir A. Vasaičiui piano, neužmirštamai atliko Mačernio "Vizijos" antrąją dalį. P. Armonas cello, palydint A. Vasaičiui, pagrojo du dalykėlius. Prof. Vlada Sabalienė nuotaikingai pravedė visą programą, o svečiams padėjo valdybos vardu Vytautas Žmuidzinas.

Reikia pabrėžti, kad svečiai iš Chicagos visą savo honorarą paaukojo radijo valandėlei paremti, net ir kelionės išlaidų dalį muz. P. Armonas pridėjo iš savo kišenės. Nuoširdi rochesteriečių padėka už tokį gražų lietuviškų reikalų parėmimą.

Nors publikos šį kartą buvo daug mažiau, kaip anksčiau vakaruose, susirinkusieji šiltai priėmė svečių atliktą, kad ir trumpą, bet įspūdingą programą.

Dabartinę radijo klubo valdybą sudaro pirm. Pranas Puidokas, vicepirm. Andrius Ciemenis, sekr. Raimundas Kiršteinas, išd. Vytautas Žmuidzinas ir parengimų vadovė Liucija Laukaitienė. (km)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ ARTĖJA

Gimtoji mūsų kariuomenės diena — lapkričio 23-ji nepriklausomoje tėvynėje buvo viena reikšmingiausių švenčių.

Šiandien išeivijoje šią brangią šventę minime ir gerbiame vieningai, prakilniai nusiteikdami, karžygiais besididžiuodami ir savo karišką ryžtumą gaivindami, ugdydami ir plėsdami.

Mūsų veteranų sąjunga — Ramovė darniai sujungia visus bet kurių laipsnių karius, nuo eilinio iki generolo, vienon taurion šeimon. Ypatingai liaupsiname savanorius-kūrėjus, didvyrius — partizanus ir karo invalidus. Greta veikia giminin-ga mums šaulių sąjunga ir D. L. K. Birutės draugija. Džiaugiamės artima ir nuosirdžia jų veikla bendrai su Ramove kai kuriose kolonijose.

Bet neužtenka gyventi vien viltimis į šviesesnę mūsų tėvynės ateitį. Žymi mūsų narių dalis jau iškeliavo į amžinybę. Reikia stiprinti mūsų gretas. Esame dar gyvų įvairaus amžiaus lietuvių, tarnavusių kitose kariuomenėse, taipgi laimingai grįžusių iš Korėjos bei Vietnamo karo. Jie tikrai ne tik padidintų, bet ir papuoštų mūsų sudėtį.

Clevelando Ramovė numato lapkričio 23 d. pamaldas bažnyčioje ir žuvusiųjų pagerbimą, šventės gi išvakarėse, lapkričio 22 d. — iškilmingą minėjimą ir pokylį Lietuvių salėje drauge su Lietuviško kaimo (Lithuanian Village) bendrove. Originalus junginys. Naudingas Ramovės populiarinti. Energinga Ramovės valdyba su plačių polėkių pirmininku Vl. Knistautu priešakyje yra rimtai visuomenės vertinama.

Tad pakili dvasia tegauti garbingus mūsų veteranus. Brangintinos jau išniekinto Karo muziejaus apeigos teparabyla į mus amžinu ir orių savo įkvėpimu.

Vladas Braziulis

Muz. Alfonsas Mikulskis, atliekantis karinę tarnybą Lietuvoje 1932 metais.

MUZIKUI ALFONSUI MIKULSKIUI ŠEŠIASDEŠIMT METŲ V. MARIŪNAS

Lietuvių Enciklopediją 18 tome, 450 psl. Alfonsui Mikulskiui yra skirtos 96 eilutės. Bet jose nėra nieko kito, tik metai ir faktai. Tačiau žodžiu ten liudijama apie A. Mikulskio siekius, pastangas ir darbus. Ateinančių kartų lietuviui tai ir bus tik tas: laikas ir darbai. Bet mes, A. Mikulskio amžininkai, laikus lydimė savo nuotakom, darbus seikėjame savo asmeniškais metais.

Senatorius Robert Kennedy mėgdavo priminti: "One makes a difference". Taip, tai visos žmonijos kūrybos paliudyta tiesa. Šia proga į mus kalba liudijimas, kad Alfonso Mikulskio buvimas mūsų tarpe sudarė ir sudaro didelį skirtumą. Lietuvoje jis buvo ir būtų buvęs veiksmingas, bet ne vienas. Tremtyje be jo šaltis būtų buvęs kandesnis, alkis — įkyresnis, ilgesys — be atliepimo. A. Mikulskio didžioji meilė — Čiurlionio ansamblis — tapo ir mūsų visų didžiąja meile.

Stovykliniais laikais Čiurlionio ansamblis savo apranga, daina ir šokiu vokiečių, amerikiečių, anglų ir

prancūzų samonėse sėjo tikėjimą, kad tauta, kuri turi tokį gryną grožio ir kilnų formų išjautimą, yra turtinga ilgų amžių kurtais išminties ir doros lobiais. Stovyklos, kurias imdavo įskaudinti svetimos administracijos skriaudos, ne kartą šaukdavosi A. Mikulskio ir jo ansamblio pagalboms. Ir tikrai nestigtų čia liudinėti tikrinti, kiek daug oras sušvelnėdavo po Čiurlionio koncertų. Vlikas tikrai nebūtų sulaukęs tokios globos prancūzų zonoje, jeigu Čiurlionis nebūtų tapęs tos zonos karinės valdžios meile ir pasigėrėjimu.

Šiapus Atlanto Čiurlionis mūsų tarpe ypačiai veikia kaip galinga įtaka jaunimo lietuvių ugdyti ir išlaikyti.

Saviesiems ir svetimiesiems Čiurlionis nepaliauja priminė, kad turime ilgą amžių laisvos kūrybos tradicijas, kad ne dėl savo nesugebėjimų esame laisvę praradę, kad nepavargsim jos reikalavę.

Taip, ir šiuo kartu "vienas sudaro skirtumą" yra geri žodžiai. Be Čiurlionio mes būtume daug skurdesni. Be Alfonso Mikulskio mes neturėtume Čiurlionio. Mikulskis Čiurlioniui atidavė pusę savo amžiaus — trisdešimt metų. Ir tik jis ir jo geroji talkininkė žmona Ona tikrai išgyvena šitų 30 metų turinį. Ji puošia laimėjimai ir pripažinimai. Bet taip pat grėsmės, dalis be namų, be duonos kėsnių, be poilsio ir miego.

A. Mikulskio ištvermė, išmintis ir darbas meno kūryboje ir visuomeninėje veikloje davė ir duoda nežūstančių vaisių. Bet metai nepralengia, nuovargis įsigeria, sveikata prašosi dėmesio. Todėl nors be išgąščio, bet su tikru rūpesčiu klausiam: kas bus su Čiurlioniu be Mikulskio? Bendruomenė jau dabar turi sutikti šitą klausimą ne vien su geromis viltimis, bet ir su stropiais paieškojimais.

"Visų daiktų būtis", — sako Sv. Tomas — "kyla iš dieviškojo Grožio". Todėl menas kaip dieviškojo Grožio įformintojas ir teikėjas yra žmogiškosios būties ugdytojas. Gera dalim mes esame, kas esame visų meno šakų kūrėjų dėka. Kai Dangus duoda tautai naują kūrėją, Jis duoda jai augimo ir tobulėjimo viltis. Tokių vilčių mūsų tautai buvo dovanota 1909 m. rugsėjo mėn. 14 d. Tą dieną Daglie-

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

ir
LITHUANIAN VILLAGE, INC.

METINIS BALIUS

įvyksta
šestadienį, lapkričio mėn. 22 d.,
7 val. 30 min. vak., Lietuvių salėje.

Programoje

Lietuvos karių pagerbimas, PLB pirmininko St. Barzduko žodis ir Juliaus Kazėno akordeonistų grupės
K O N C E R T A S.

Vakariėnė — šokiai. Groja JONO PAŽEMIO orkestras.

Visi lietuviai maloniai kviečiami šiame minėjime ir baliuje gausiai dalyvauti. Įėjimas asmeniui \$6.00. Kvietimai gaunami pas LVS Ramovės valdybos narius ir Lietuvių salėje.

Automobilius prašom statyti Sv. Jurgio parapijos aikštėje.

nų kaime, Panevėžio apskrityje gimė Alfonsas Mikulskis. Tautos viltis jis brangia gero mokslo ir puikių kūrybos kaina apmokėjo.

Mielam Alfonsui mūsų pripažinimas, padėka, sveikatos ir kūrybinių nuotakų linkėjimai.

J. IR J. DAUNORAI VIEŠĖJO CLEVELANDE

Daugiametis Dirvos skaitytojai ir rėmėjai Janina ir Juozas Daunorai, gyv. Chicagoje, šį savaitgalį lankėsi Clevelande pas savo artimuosius gimines, Vilties spaustuvės vedėją Henriką ir Martą Maciauskus, šiais metais įsigijusius naują namą Clevelando priemiesty Mayfield Hts. P. Daunorai neseniai grįžo iš savo atostogų, kurias praleido Europoje, tris savaites keliaudami po Ispaniją, Portugaliją, Maroką ir gretimas salas.

• Balso Clevelando skrybiaus valdyba praeitą sekmadienį Nauj. parap. salėje buvo sukvietusi organizacijų atstovų pasitarimą, kaip labiau išvystyti Balso vajų ir atžymėti Balso 25 metų sukaktį. Kaip žinoma, ta proga lapkričio 29 d. ruošiamas banketas.

• Balso vajui vykstant, stabesnėmis aukomis aukoj: dr. A. Miliauskas — \$50.00, dr. E. Juodėnas, M. J. Mikoniai — po \$26.00, dr. K. Pautienis — \$15.00, F. Modestavičienė, P. Stravinskis, V. Valys — po \$11.00, Z. V. Akelačiai, T. V. Degučiai, A. Gylys, Z. Jakulis, St. S. Laniauskai, A. R. Laniauskai, T. Liutkienė, dr. S. Matas, P. Petraitis, E. R. Šilgaliai, E. Ungeris — po \$10.00. Už aukas Balso valdyba nuoširdžiai dėkoja ir prašo atsilipti ir kitus aukotojus.

WANTED:

Elderly Lithuanian lady, as companion to ill women. Cleveland area.
Call 442-3510 after 6 PM. (89-92)

HELP WANTED MALE

DIE MAKERS
TOOLMAKERS
LEADEES
EDM OPERATORS
RADIAL DRILL
UPGRADERS
MACHINE HANDS
APPRENTICES

FOR PLASTIC MOLDS AND
DIE CAST DIES

—TOP RATES
—EXCEL. BENEFITS
—IDEAL WORK COND.
—LONG PROGRAM
—58 HOUR WEEK

DALKROM TOOL & DIE
6100 E. Davison Detroit, Mich.
(313) 891-7313 (83-89)

NUOTAIKOS PO RINKIMŲ

Lapkričio 4 dieną, uždarus rinkimų vietas, Clevelando piliečiai prie radijo ir televizijos aparatų nekantriai laukė balsavimo pasekmių. Lietuviai šiuose rinkimuose taip pat aktyviai prisidėjo, remdami respublikonų kandidatą R. Perką.

Kodėl taip atsitiko, kad Perk pralaimėjo 3,753 balsais? Juk jį rėmė respublikonai, demokratai ir bepartiniai balsuotojai.

Politiniai žinovai sako, kad kaltė buvo Clevelando miesto vakarų pusės gyventojų, kurie lietuvi pradėjus lyti, nėjo balsuoti. O kaip žmonės balsavo kituose skyriuose? Ir čia pamatysime, kad ne tik vakarų pusė kalta.

Pagal Cleveland Press spalio 5 dienos žinias, 19-me skyriuje, kuris apima Mayfield ir Murray Hill gatvių rajoną ir kur gyvena daugumoje italai, už Stoką balsavo 2,810 žmonių, o už Perką 3,619. 23-čiame skyriuje, kuris apima St. Clair ir Norwood gatvių rajoną (apie Sv. Jurgio bažnyčią), 1,094 žmonės balsavo už Stoką, o 3,891 už Perką. 32 skyriuje, kuris apima Euclid Beach rajoną 1,537 žmonės balsavo už Stoką ir 8,338 už Perką.

Tie rajonai yra rytinėje ir šiaurinėje miesto ir visi kartu atidavė Stokui 5,441 balsus, kurie būtų Perkui atnešę pergalę. Čia dar balsų gavo ir kairysis kandidatas Stapelton, tačiau nežymų skaičių.

Šios teritorijos, daugiausia vien tik baltųjų apgyventos, kodėl jie balsavo už Stokes, niekas negali pasakyti.

Vakariėnėje Clevelando miesto dalyje už Stokes balsavo daugiausia airių kilmės piliečiai. Jie miesto valdyboje užima aukštas vietas ir jų niekam nenori užleisti. Juk ir Stokes rinkiminės kompanijos pagelbininkas buvo airis, H. Corrigan.

Išrinkto burmistro vieta dabartiniu laiku yra nepavydėtina. Mieste nėra tvarkos ir saugumo policija nesutinka su vadovybe, o tą išnaudoja plėšikai ir vagys.

Jau tik po rinkimų buvo nužudytas taksistų vairuotojas ir įvyko keletas kitų apipilimų. Kas toliau bus, pažiūrėsime, tačiau didelių pakeitimų į gerąją pusę vargu ar galima tikėtis.

Istatymas leisti balsuoti jaunuoliams turintiems 19 metų amžiaus taip pat nepraėjo. Mūsų Cuyahogo's apskrityje tas pasiūlymas gavo balsų daugumą, tačiau visame Ohio pralaimėjo.

Taip pat pralaimėjo ir įstatymas Nr. 3, kuriuo buvo siūloma padidinti apskrities valdžią.

I miesto tarybą buvo išrinkti Edvardas Katalinas, ward 21 ir John J. Prince, ward 32 (abu demokratai). Tai yra tik dalis miesto tarybos narių. Juos paminėjau todėl, kad vienas yra lietuvis, o kitas atstovauja rajoną, kuriame yra nemažai lietuvių.

Rita Premeneckienė

• Apdraudos reikalais geriausius pataravimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Prieš atnaujinami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

BUILDERS CLOSEOUT

Fantastic Purchase for the Young newly wed couple. Just two ranches left. This three bedroom ranch with 1½ baths large living room and kitchen walkup storage close to schools off Lake Shore Blvd. can be your for the closeout price of 17,500.00. This home is new and waiting for your inspection. Don't delay CALL NOW.

VINE REALTY INC.
Corner of Rte. 91 & Vine
WH 2-4440 WH 2-4440
(88-89)

DIE CASTING OPERATORS

1st & 2nd Shifts

Liberal company paid benefits.
APPLY IN PERSON OR CALL

481-3050

SUPERIOR DIE CASTING
CORP.

1001 London Rd.
Cleveland, Ohio

(79-89)

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vésinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai.
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

JAU PASIRUOŠĘ MADŲ PARODAI...

Tauras Bublys ir Vida Kašubaitė pasiruošę modeliuoti gruodžio 7 d. korp. Giedros ruošiamoj madų parodoj.

J. Carlos nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VLIKO SIMPOZIUMO TEMOS

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto taryba pavėdė Politikos ir Teisių Komisijai suruošti simpoziumą

tema "Tarptautinio gyvenimo raida ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo kelias". Simpoziumo paskirtis yra giliau paanalizuoti svarbiasias Lietuvos laisvinimą liečiančias problemas. Pre-

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vieną steigėjų ir tos Sąjungos buvusį pirmininką, tautinės srovės veikėją

VYTAUTĄ ABRAITĮ

ir jo žmoną STELLĄ, tėvui ir uošviui, KOSTUI ABRAIČIUI Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos Valdyba

Vilties Draugijos šimtininką, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vieną steigėjų ir tos Sąjungos buvusį pirmininką

VYTAUTĄ ABRAITĮ

ir jo žmoną STELLĄ, tėvui ir uošviui, KOSTUI ABRAIČIUI Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

MIELIEMS VYTAUTUI IR STELLAI
ABRAIČIAMS,
TĖVUI IR UOŠVIUI

KOSTUI ABRAIČIUI
LIETUVOJE MIRUS, GILIĄ UŽUOJAUTĄ REIŠKIA IR KARTU LIŪDI

Barbora ir Teodoras
Blinstrubai

Mūsų brangiems VYTAUTUI ir STELLAI ABRAIČIAMS, Jų tėvui ir uošviui, mums neužmirštamam

KOSTUI ABRAIČIUI

Lietuvoje mirus, reiškiamo gilią užuojautą. Mintyse esame su Jų motina, velionies našle, Elžbieta Abraitiene.

Aldona ir Stepas Mackevičiai

Jų tėvui ir uošviui

KOSTUI ABRAIČIUI

mirus, širdingai užjaučiame VYTAUTĄ ir STELLĄ ABRAIČIUS ir kartu su jais liūdimė

Eugenija ir Andrius Mackevičiai

legentais sutiko būti:

prof. dr. B. V. Mačiuka — Pasikeitimai rusiško komunizmo įtakoje pokario metais;

prof. dr. B. Nemickas — Raudonosios Kinijos ir Sovietų Rusijos konfliktas; prof. dr. prel. L. Tulaba — Tarptautinio gyvenimo raida laisvajame pasaulyje; prof. S. Žymantas — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo kelias.

• Lietuvių Studentų Sąjungos 19-tas visuotinis suvažiavimas įvyks lapkr. 27, 28, 29 d.d., Midway Exit Inn, 58th St. ir Cicero Ave., Chicagoje.

• Tėviškės žiburiai, Toronto lietuvių savaitraštis, mini 20 metų sukaktį. Ta proga lapkričio 30 pranciškonų vadovaujamos lietuvių parapijos salėje bus koncertas ir banketas. Meninę programą išpildys solistai Daiva Mongirdaitė, Jonas Vaznelis, a k o m p aniatorė Dalia Viskontienė.

• Rašytojas Jurgis Gliuda laimėjo Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio skelbtą romano iš partizanų kovų konkursą. Konkursiniam romanui įvertinti jury komisija: dr. Jonas Žmuidzinas, Vyt. Tamulaitis, St. Jaku-

bickas, kun. dr. J. Gutauskas ir Vanda Ramunė-Kralikauskienė, balsų dauguma premiją paskyrė už romaną "Atvarai ir giria".

CHICAGO

Lapkričio 16 d. Radijo Margučio patalpose 3 val. p. p. kviečiamas LTA Sambūrio narių visuotinė sąveiga. Darbų tvarkoje be kasdienių reikalų svarstymo susirinkimo dalyviams bus pateiktas Kazio Kasakačio aktualus pranešimas iš 2 mėnesių kelionės po Europos kraštus.

• Apie Drezdeno bombardavimus ir ten išgyventą lietuvių pragarą, jau yra gauti kelių žmonių atsiminimai, kurie sukelia šurpą ir pasibaisėjimą. Prašome rašyti visų, kurie ten buvę ir matė tokius vaizdus, adresu: A. Gintneris, 3221 W. 61 St., Chicago, Illinois 60629.

• Mirė Leonas Jonikas, 78 m. amž., Chicagoje išėinančio komunistinio laikraščio Vilnis redaktorius. Jau nuo š. m. balandžio mėn. jis buvo suparaližotas. Amerikoje išgyveno 58 metus.

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Waterburio skyriaus valdybos pirminkui MYKOLUI GURECKUI ir skyriaus narei ELENAI GURECKIENEI, mamytei bei uošvei

A. A.

ELEONORAI ŽILINSKIENEI

mirus, liūdesio valandose raminame ir guodžiame šiais Psalmės žodžiais: — Viešpats yra šalia tų, kurių širdys yra skausme ir nuliūdime. —

A.L.T. S-gos Waterburio skyriaus
nariai

Garbingam lietuviybės veikėjui

KOMPOZITORIUI

ALEKSANDRUI ALEKSIUI,

amžinybėn išlydėjus savo vienturtį sūnų ats. aviac. majorą

NORBERTĄ ALEKSI,

gilią užuojautą reiškia

Waterburio
Amerikos Lietuvių
Taryba

A. A.

VIKTORUI ŠČIUKAI

mirus, broliui ANTANUI, seseriai MARIJAI VALIUKENIENEI ir seserims reiškiamo gilią užuojautą

Bronė Januškevičienė
Danutė ir Juozas Saladžiai

Mylimai mamytei ir brolienei

MARIJAI SIRUTIENEI

Lietuvoje mirus, dukterį BIRUTĘ DRUNGIENĘ, sūnų VYTAUTĄ SIRUTĮ su šeimomis, MARIUTĘ SIRUTYTĘ ir ALOYŽĘ SIRUTĮ su šeima, gilaus liūdesio valandoje užjaučia ir kartu liūdi

Viktorija Morkūnienė

DIRVOS RĖMĖJAI

Atsiliepdami į prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

G. Stančienė, Mt. Vernon .. 5,00
R. Paulikonis, Cleveland .. 10,00
A. Vakselis, Richmond Hill 5,00
T. Papartis, Chicago 2,00
V. Janulaitis, Chicago 10,00
K. Virbickas, Phila. 4,00
V. Dubinskas, Chicago 10,00
J. Vincitnas, Chicago 5,00
K. Gaižutis, Houston 10,00
V. Česnavičius, Brooklyn .. 2,00
A. Sumakaris, Cleveland .. 3,00
J. Adomaitis, La Salle 10,00
K. Stundžia, St. Catharines 3,00
A. Kašuba, Chicago 10,00
B. Motusis, Cicero 3,00
J. Adomaitis, Chicago 1,00
J. Kriaučiūnas, Toledo 6,00
A. Baltrukėnas, Akron ... 10,00
V. Brazulius, Cleveland .. 3,00
K. Kalendras, Concord 10,00
J. Ulpienė, Dorchester 2,00
S. Douvan, Cleveland 2,00
V. Tauras, Chicago 13,00
E. Unger, Cleveland 5,00
A. Macys, Chicago 10,00
A. Juodvalkis, E. Chicago 5,00
V. Petrauskas, No. Chicago 3,00
J. Širka, Chicago 5,00
R. Mačernis, Chicago 5,00
T. Meškauskas, Lansing .. 5,00
B. Papiėnas, Chicago 5,00
A. Mikolaitis, Cleveland .. 5,00
V. Dabrila, Worcester 2,00
V. Čepas, Elon College 2,00
J. Valaitis, Great Neck 2,00
J. Jakštas, Lakewood 3,00
J. Kregždė, Cincinnati 2,00
A. Mažeika, Los Angeles 5,00
A. Balsys, Kensington 2,00
B. Pupalaigis, Chicago 2,00
M. Rėklaitis, Chicago 5,00
K. Rukas, Hartford 5,00
V. Kalytis, Great Neck ... 10,00
K. Daugvydas, Detroit 2,00
P. Narvydas, Brooklyn ... 2,00
D. Nasvytis, Conneaut 2,00
Č. Gedgaudas, S. Monica.. 10,00
J. Kaklauskas, Cleveland .. 10,00
D. Mekišius, Long Beach .. 5,00
S. Trinka, Chicago 2,00
G. Alekna, Racine 1,00
O. Andrius, S. Monica 10,00
M. Vilkišius, Lawrence 2,00
F. Janonis, Brocton 5,00
A. Vaišnys, Waterbury 5,00
J. Jurkūnas, Chicago 10,00
J. Vedegys, Chicago 5,00
J. Lepeška, Richmond Hts. 5,00
E. Varekojis, Cleveland .. 10,00
R. Liormonas, Rochester .. 2,00
A. Petrauskas, Dearborn .. 10,00
J. Gaižutis, Detroit 10,00
J. Guzulaitis, Omaha 2,00
R. Vaišnys, New Haven ... 5,00
J. Daumoras, Chicago 10,00
A. Jonaitis, Cleveland 5,00

NEW YORK

• Tumas-Vaižgantas jo 100-ojo gimtadienio metuose bus pagerbtas New Yorke. Š. m. lapkričio 30 d. Viešpaties Atsimainymo Bažnyčioje Maspethe bus pamaldos už jo vėlę, o po jų parapijos salėje pagerbimo aktas. Šį minėjimą organizuoja Korp! Neo-Lithuania Filisterių Sąjunga New Yorke ir kviečia visą visuomenę šiame minėjime dalyvauti.

Visos organizacijos yra prašomos susilaikyti tą dieną nuo kitų viešų susirinkimų ir parengimų.

BOSTON

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lietuvių Veteranų S-gos "Ramovė" Bostono skyrius rengia Lietuvos kariuomenės atkūrimo 51 m. sukakties minėjimą lapkričio 23 d. sekančia tvarka:

10 val. ryto pamaldos šv. Petro parapijos bažnyčioje, So. Bostone.

11 val. minėjimas per Lietuvių Radijo valandą.

3 val. p. p. Lietuvių Klubo II aukšto auditorijoje iškilmingas minėjimas. Kalbės aktyvus amerikiečių politinėje ir prieškomunistinėje veikloje LB prezidiumo narys Vilijus Bražėnas, tema: "Pasaulio politinė bei karinė situacija ir Lietuva". Meninę programą išpildys:

Skautės suvaizdina m o s vaizdėlį "Prie partizano kampo".

Bostono vyrų oktetas,

Lietuvių o r g a nizacijos pamaldose ir minėjime dalyvauja su savo vėliavomis. Po minėjimo šokiai ir vaišės. Visus Bostono ir aplinkinių kolonijų lietuvių "Ramovės" valdyba maloniai kviečia minėjime dalyvauti.

• Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos, 1970 m. Valdybos, Direktorių ir Revizijos Komisijos, nominacijų balsavimai įvyks š. m. lapkričio 20 d., 6:30 v. v. draugijos namuose, 368 W. Broadway, So. Bostone.

Valdybos vardu, prašau draugijos narius gausiai dalyvauti nominacijų balsavimuose, lapkr. 20 d. nuo 6:30 iki 9 v. v.

Antanas Matjoška,
draugijos sekr.

DETROIT

• Lietuvių Namų Draugijos balius-banketas iš lapkričio 22 d. atkeltas į lapkričio 15 d. ir įvyks tuo pačiu laiku Lietuvių Namuose. Banketė tautinius šokius šoks Galinos Gobienės vadovaujama "Šilainė". Akordeonu gros R. Kasputis.

Šokiams gros Andriaus Čerkaus orkestras.

VENEZUELA

MIRĖ J. LEONAVICIUS

Spalio 12 d. širdies smūgio ištiktas staigiai mirė Julius Leonavičius, nepriklausomos Lietuvos laikais buvęs Zarasų kriminalinės policijos viršininkas. Velionis savo laiku buvo baigęs Lietuvos Karo mokyklą ir leitenanto laipsniu išėjęs atsargon. Venezeloje kurį laiką gyveno Puerto Cabello mieste, bet paskutiniaisiais metais gyveno Valencijoje ir tarnavo firmoje Karam, šaldytuvų skyriuje supervisoriumi. Giliame nuliūdime pasiliko žmona Marina, duktė gailėstingoji seselė Nijolė ir 16 m. sūnus. Palaidotas spalio 13 d. Valencijos kapinėse, dalyvaujant gausiam būriui lietuvių bei jo buv. bendradarbių. Valencijos apylinkės vardu atsisveikino ir vainiką padėjo mokytojas Juozas Zavadzkas.

WANTED AT ONCE ASSEMBLY WORKERS

Day Shifts. Excellent pay and fringe benefits.

APPLY IN PERSON —
Monday to Friday
7 A. M. to 3:30 P. M.

BERRY DOORS,
DIVISION OF THE
STANLEY WORKS
2400 E. Lincoln
Birmingham, Mich.
(84-93)

ASSEMBLERS MACHINE OPERATORS EXPERIENCED OR WILL TRAIN

JOHNSON
FURNITURE
1101 Godfrey Ave. S. W.
Grand Rapids, Mich.
(87-93)

MACHINISTS BRIDGEPORT MILL & LATHE EXPERIENCE.

Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance.

also

DRAFTSMAN
WITH SOME DESIGN EXPERIENCE.
Steady work. Fringe benefits.

INDUCT-O-MATIC
2480 MOUND RD.
24800 MOUND RD.
WARREN, MICH.
313 — 754-5400

(85-89)